

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 3:

Forespørgsel til undervisningsministeren [om, hvilke initiativer ministeren agter at tage for at give folkeskolen tidssvarende muligheder].

Af J. K. Hansen (S) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 10/10 86).

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 4:

Forespørgsel til ministeren for kulturelle anliggender [om, hvilke besparelser ministeren agter at foretage på de kulturelle budgetter for finansåret 1987].

Af Poulsen (FP) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 10/10 86).

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 4:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven.

Af justitsministeren (Ninn-Hansen).
(Fremsat 7/10 86. Første behandling 10/10 86. Betænkning 14/10 86).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Ole Espersen (S):

Før jeg tager stilling til ændringsforslagene, vil jeg gerne fastslå helt præcist, hvad der er hensigten med den socialdemokratiske gruppes medvirken til denne lovændring.

Det, vi vil opnå, er, at vi fortsat kan tage imod mennesker, der er i nød, men da vi har begrænset kapacitet, har vi pligt til at sikre os, at de, vi modtager, nu også er dem, der mest er i nød. Derfor er lovændringens princip det, at de ansøgere, der befinder sig i sikre lande, de, der har søgt asyl, de, der måske oven i købet har fået asyl, og de, der kan søge asyl i sikre lande, de må indtil videre gøre det dér.

Jeg har i øvrigt ikke hørt nogen ordførere tale imod dette princip. Jeg har hørt adskillige tale for det. Derfor drejer debatten sig efter vores opfattelse i virkeligheden alene om, hvordan vi sikrer gennemførelsen af dette mål, som jeg tror faktisk er fælles for hele Folketinget.

I dag, hvor jeg skal drøfte ændringsforslagene, vil jeg tage mit udgangspunkt i et indlæg, der var i Politiken i går. Det var skrevet af en række særdeles sagkyndige og respekterede medlemmer af vort samfund og specielt medlemmer af det danske flygtningeævn. Man fremfører en række indvendinger imod lovforslaget, og jeg skal tage dem én for én. Derved har jeg også opnået at karakterisere de ændringsforslag, der ligger på bordet i dag.

Den første og vel den væsentligste indvending fra disse forfatteres side er, at den foreslåede ændring indebærer, at kun de såkaldte konventionsflygtninge vil have et retskrav på at opnå asyl. Denne hovedindvending – som FN's flygtningehøjkommissær også gør til sin hovedindvending – er jo nu bragt af vejen, fordi vi enedes med regeringen om, at denne skelnen mellem de facto-flygtninge og konventionsflygtninge, når det drejer sig om retten til at få status her i landet, skal udgå. Disse to grupper skal behandles ens.

Dernæst siger man fra disse forfatteres side, at man er betænkelig ved ændringen af § 48, stk. 2. Man nævner bl.a., at man dér vil kunne bruge afvisningsgrunde som smitsomme sygdomme eller manglende midler til underhold her i landet. Om det skal jeg først sige, at disse afvisningsmuligheder ikke vil

[Ole Espersen]

blive benyttet; det har ministeren klart bekræftet under behandlingen i retsudvalget.

Dernæst nævner man – det står også i forbindelse med den tredje indvending – at der sker en proceduremæssig svækkelse, idet vi nu ikke skal have Flygtningenævnet eller Flygtningehjælpen til at træffe individuelt betonedede afgørelser om, hvorvidt nogen er i fare eller ej. Det var, vil jeg gerne sige, en relevant indvending imod det oprindelige forslag, for dér stod nemlig, at afvisningen kunne ske, hvis den pågældende ansøger var i en risikosituation. Det er nu under udvalgsbehandlingen blevet ændret, således at der foreligger ændringsforslag i retning af, at blot der er risiko for forfølgelse i det pågældende land, hvortil der kunne være tale om at sende ansøgeren tilbage, blot der generelt er risiko for forfølgelse, bliver han eller hun ikke sendt tilbage. Med andre ord: den indvending, der går på, at individuelt betonedede afgørelser ikke længere skal træffes under de sædvanlige domstolslignende garantier, er også taget af bordet.

Vi brugte i udvalget et konkret eksempel. Hvis man nu tænker sig, at en iraner kommer til Danmark og søger om asyl, fordi han ikke ønsker at gøre militærtjeneste, hvordan er situationen så? Det er jo en grund, mange iranere angiver. Dér vil situationen være den, at selv om det at nægte at gøre militærtjeneste ikke er en gyldig grund til at få asyl efter konventionen, så vil situationen alligevel være den, at også han er dækket, fordi der i Iran er risiko for forfølgelse af konventionens grunde.

Vi mener altså, at disse to hovedindvendinger fra de pågældende forfatteres side dermed ikke længere er til stede efter behandlingen i retsudvalget og efter den holdning, som regeringen også har indtaget i forhold til vores ønsker. Disse muligheder for afvisning skal ikke være til stede.

En tredje indvending går specielt på proceduren, men den har jeg i og for sig behandlet allerede. Der skal altså ikke træffes konkret betonedede afgørelser ved grænsen, der skal træffes afgørelser af, hvilken nationalitet ansøgeren har, hvilket land han kommer fra, hvilket land han risikerer at blive vist tilbage til. Det er afgørelser af generel karakter, og de skal træffes på basis af regeringens, Justitsministeriets, overvejelser om, hvor der er sikkerhed, og hvor der ikke er sikkerhed.

Hvem skal så bidrage med hensyn til at finde ud af, hvor der er sikkerhed, og hvor der ikke er sikkerhed? Ja, det skal naturligvis alle de, der har nogen mulighed for at give et værdifuldt bidrag, dvs. Udenrigsministeriet, Udenrigsministeriets repræsentationer, FN's Højkommissariat, Dansk Flygtningehjælp, Amnesty International osv. Disse organisationer skal selvsagt bidrage til den generelle vurdering, der foretages af ministeriet, når man skal konstatere, hvortil man kan og bør sende folk, der søger asyl, tilbage.

Den fjerde indvending fra forfatterens side i denne artikel i Politiken går på, at der er betænkeligheder forbundet med at indføre bødestraf for transport af udlændinge uden fornøden rejselegitimation. Man siger, at dette er særdeles betænkeligt; en effektivering af et sådant strafansvar kan i sin yderste konsekvens føre til, at luftfartsselskaber og lign. kommer til at fungere som visiterende myndigheder for potentielle asylansøgere.

Vi er i min gruppe enige i denne betænkelighed. Vi er enige i, at der kan være problemer med at indføre regler af denne karakter. Derfor har vi under forhandlingerne drøftet med ministeriet, om der nu er helt tilstrækkelig grund til at gøre det, og justitsministeren er enig i, at vi må se tiden an. Derfor træder denne bestemmelse ikke i kraft nu; den kan sættes i kraft senere af justitsministeren, men først efter en orientering af Folketingets retsudvalg, således at vi dér vil kunne få de oplysninger, der måtte være nødvendige for, at vi kan vurdere, om det er rimeligt at sætte denne bestemmelse i kraft. Det er jo klart, at hvis et luftfartsselskab gentagne gange kommer til Danmark med et stort antal mennesker, der viser sig at være emigranter og ikke asylsøgende, kan det være rimeligt, at vi kan sætte ind over for et sådant misbrug. Det vil der jo være tale om i den situation. Der vil være tale om den udnyttelse af vores lovgivning, som alle her i salen er enige om at modvirke. Det er rimeligt, at vi har denne mulighed, som i øvrigt kun er ensbetydende med, at vi giver sanktioner i forhold til noget, der allerede er forbudt efter internationale regler.

Hermed har jeg begrundet, at vi anbefaler at stemme for de ændringsforslag, der ligger i betænkningen her til anden behandling. Det sidste ændringsforslag, nr. 3, er formentlig resultatet af en lapsus i forbindelse med

[Ole Espersen]

udarbejdelsen af forslaget. I hvert fald er der enighed om det. Det går ud på, at de, der skal have deres asylansøgning behandlet i Danmark, selvfølgelig skal have at vide, at de kan tage kontakt med Dansk Flygtningehjælp.

Som jeg indledte med at sige, så er målet, at vi skal tage imod dem, der er i fare. For at vi kan gøre det i størst muligt omfang, må vi drage omsorg for, at vi ikke tager imod nogen, der ikke er i fare. Det vil være holdningen bag vores indstilling til loven også ved tredjebehandlingen, og det er holdningen bag indstillingen til ændringsforslagene.

Lad mig tilføje, at det ikke er nok, at vi tager imod flygtninge i et rimeligt omfang, tager imod de mennesker, der er i nød. Vi skal også sikre os, at de, når de er her i landet, får en rimelig behandling.

Jeg nævnte under førstebehandlingen, at vi synes, det er forkert, at der er kommuner, der fuldstændig kan unddrage sig enhver rimelig menneskelig forpligtelse i forhold til flygtninge. Vi mener også, det er forkert, at der er kommuner, der kan slippe økonomisk billigt ved at optræde på den måde. Det er baggrunden for, at min gruppe i betænkningen har foreslået noget, man i og for sig kunne kalde principperne for et handlingsprogram for landets kommende behandling af flygtninge, og hovedprincippet vil være, at der skal udvises langt større solidaritet mellem de forskellige egne af landet, mellem de forskellige kommuner, langt større solidaritet, end vi hidtil har set.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Det er jo temmelig vigtigt at vide, hvad det er, der bliver besluttet i dag, og derfor vil jeg stille hr. Ole Espersen et spørgsmål vedrørende ændringsforslag nr. 2, som hr. Ole Espersen opholdt sig en hel del ved. Hr. Ole Espersen siger, at nu har man fået sikring for, at en asylansøger, der kommer til Danmark, ikke kan udvises, hvis der er mulighed for forfølgelse af den i flygtningekonventionen nævnte art. Alle ved – i hvert fald retsudvalgets medlemmer, og jeg går ud fra alle Folketingets medlemmer – at langt den største del af de mennesker, der har fået asyl i Danmark i de seneste år, ikke har fået det,

fordi de er forfulgt af konventionsgrunde, men fordi de er forfulgt af andre grunde.

Jeg vil spørge hr. Ole Espersen: åbner ændringsforslaget ikke stadig væk for, at man kan sende folk tilbage til lande, hvor de er forfulgt af andre grunde end dem, der er omtalt i konventionen?

(Kort bemærkning)

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg lyttede naturligvis med stor opmærksomhed til, hvad hr. Ole Espersen havde at sige her; det er klart, at vi må lægge meget vægt på, hvad netop han som tidligere justitsminister og professor i jura siger. Jeg vil gerne spørge – og det er i fortsættelse af fru Ebba Stranges spørgsmål – hvorfor man kun i ændringsforslag nr. 1 skriver, at »det af lignende grunde som anført i konventionen eller af andre tungtvejende grunde ikke bør kræves, at udlændingen vender tilbage til sit hjemland.«

Disse vendinger har man ikke brugt i ændringsforslag nr. 2. Er det, fordi man ikke ønsker, at det skal bruges i ændringsforslag nr. 2, der drejer sig om § 48, eller er det bare, fordi man ikke har troet, at der skete noget ved det? Så vidt jeg kan se, er det efter ændringsforslag nr. 2 kun muligt at anvende reglen over for konventionsflygtninge.

Jeg skal derefter spørge hr. Ole Espersen, om han ikke finder, at de væsentligste af mange artikler og indlæg, der har været om denne ændring fra regeringens side, er de to indlæg af Højkommissariatet, det telex, vi fik, og den indsigelse imod hr. Ole Espersens indlæg i radioen, som i dag er offentliggjort i Berlingske Tidende?

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Må jeg til hr. Bernhard Baunsgaard sige, at jeg har ikke fået læst Berlingske Tidende i dag, så jeg kan ikke kommentere det indlæg. Men jeg synes, at det indlæg, som jeg refererede til, og som er forfattet af, jeg tror 7 medlemmer af Dansk Flygtninge-nævnet, også er et væsentligt indlæg, og det har jeg kommenteret i dag.

Med hensyn til flygtningehøjkommissærens indlæg vil jeg gerne sige, at det naturligvis er væsentligt. Men jeg sagde også – så

[Ole Espersen]

vidt jeg erindrer – da jeg var heroppe tidligere, at hans hovedindvending er faldet bort efter, at vi giver ensartet status til konventionsflygtninge og de facto-flygtninge, og det har højkommissærens repræsentant jo også bekræftet i et nyt telex.

Naturligvis er en højkommissær for flygtninge da ikke tilfreds med det, vi laver her i dag. Det er klart. Det kan man da ikke forvente. Det er hans forpligtelse at tilkendegive, at Danmark ikke har det samme niveau mere. Danmark har måske tidligere været på det allerhøjeste niveau og har kunnet være et godt eksempel. Vel, vi kan fortsat være det, vi er det, men vi er da rykket ned i niveau, når vi laver denne ændring.

Når hr. Bernhard Baunsgaard lægger så meget vægt på henstillinger til regeringer, så vil jeg sige, at det gør vi også, men henstillingerne går jo til alle regeringer. Hvis kun én regering eller to regeringer opfylder henstillingerne, så mister det internationale samarbejde sine muligheder, fordi en henstillings forudsætning naturligvis er, at den skal følges af mange eller i hvert fald en hel del. Hvis der kun er et enkelt land, der i længere tid er det eneste, der følger henstillingerne, så bliver situationen så skæv, som den desværre er blevet i Danmark, og det er baggrunden for, at vi i høj grad respekterer højkommissærens indlæg, men vi mener altså ikke, at vi kan fastholde det stadi, som vi hidtil har haft. Det kan vi beklage. Det er en midlertidig ændring, der foreslås. Vi håber, at vi efter internationalt samarbejde med flere lande kan komme tilbage til det niveau, vi havde før.

Med hensyn til fru Ebba Stranges indlæg skal jeg henvise til besvarelsen af spørgsmål 2 i retsudvalget, hvor der står, at det efter ministeriets opfattelse er helt afgørende, at der ved indrejse fra lande som ovenfor omtalt – og det er risikable lande – ikke sondres imellem, om den pågældende i sidste ende må anses for at være konventionsflygtning eller de facto-flygtning. En sådan sondring ville kunne medføre, at konventionsflygtninge kunne afvises ved grænsen, mens de facto-flygtninge ikke kunne.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Ja, og det er lige præcis det sidste punkt, hr. Ole Espersen her havde fat i, der stadig væk er et af de to afgørende punkter, når vi diskuterer, hvad det er, der sker i denne her afvisningssituation. Det andet punkt vil jeg komme tilbage til i mit hovedindlæg.

Det, fru Ebba Strange spurgte om, var: er det ikke sådan, at med den foreslåede affattelse af § 48, stk. 2, kan der ske afvisning af en flygtning fra et land, hvor der måske ikke finder forfølgelse sted i flygtningekonventionens forstand, men hvor der ikke desto mindre finder forfølgelse sted. Og der er ikke ret mange svar på det spørgsmål. Der er kun det ene svar: jo, sådan skal det læses. Der vil med den foreslåede affattelse kunne finde afvisning sted til et land, hvor der finder forfølgelse sted, selv om der ikke finder forfølgelse sted i konventionens forstand.

Hr. Ole Espersens traditionelle svar på den indvending har så i forhandlingerne været: men det gør ikke så meget, for er der blot den mindste tvivl, vil der ikke finde afvisning sted alligevel. Det, der derfor bliver interessant, er: hvordan sikrer vi os, at der ikke er den mindste tvivl? Da er hr. Ole Espersen formentlig tilfreds med at kunne sige, at det skal Justitsministeriet nok tage sig af. Det er vi ikke. Det, der kommer til at ske i praksis, er, at der ude i lufthavnen – vil det typisk være – står en betjent med en liste. På den liste står der, hvilke lande man ikke kan sende folk tilbage til, fordi vi dér ikke kan være sikre på, at der ikke finder forfølgelse sted.

For det første må vi selvfølgelig have opklaret: vil der på den liste også optræde lande, hvor der ikke finder forfølgelse sted i konventionens forstand, men hvor der kan finde forfølgelse sted? Det er jo det ene.

Det andet er selvfølgelig: hvad kommer der overhovedet til at stå på den liste? Det skal vi også have opklaret.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det første problem, jeg gerne lige vil komme med en kort bemærkning til – jeg skal senere vende tilbage til det – er spørgsmålet om at følge anbefalinger og det, vi har skrevet under på at ville overholde internationalt. Hvilken vægt tror hr. Ole Espersen man i udlandet for fremtiden vil tillægge en anbe-

[Bernhard Baunsgaard]

faling fra Danmark, når Danmark ikke alene ikke selv følger anbefalingen, men endog efter at have gjort det holder op med det? Tror man, Danmark for fremtiden kan have troværdighed i andre lande, når man bærer sig sådan ad? Men jeg skal vende tilbage til dette spørgsmål.

Jeg føler, det er meget væsentligt, og hr. Ole Espersen svarede ikke på det: hvorfor har man valgt to forskellige formuleringer i ændringsforslagene til § 7 og til § 48. Det er meget væsentligt, om der ligger en reel forskel bag eller man blot ikke har samstemt de to ændringsforslag. Jeg beder hr. Ole Espersen svare på det.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Jeg har ikke valgt to forskellige udformninger. Jeg er blevet præsenteret for en, som jeg har fået forbedret ved at få klargjort, at blot der er den mindste risiko for forfølgelse i konventionens forstand, må der ikke ske tilbagesendelse. Jeg har læst op af et svar til spørgsmål 2, hvoraf det helt klart fremgår, at er der den mindste tvivl om, hvorvidt der foregår nogen forfølgelse, må der ikke ske tilbagesendelse. Jeg synes, de garantier, der er givet her, er af rimelig karakter, og det er jo altså ikke første gang, man i dansk administration eller hos danske domstole opererer med forhold, hvor der kan være tvivl. Det, vi kan gøre, er, som jeg sagde før, i videst muligt omfang at fjerne tvivlen, bl.a. ved et tæt samarbejde mellem de private organisationer, når man skal fastlægge, hvor der er risiko og hvor der ikke er risiko for tilbagesendelse.

Så siger hr. Bernhard Baunsgaard, at vi har skrevet under på noget, som vi nu ikke vil holde. Hr. Bernhard Baunsgaard har en tendens til konstant at sige, at vi bryder vores internationale forpligtelser. Jeg synes, det vil være rimeligt at spørge hr. Bernhard Baunsgaard: bryder Danmark på nogen måde nogen international forpligtelse ved gennemførelsen af dette lovforslag? Det må være rimeligt, at vi får et svar på det. Det vil jeg gerne bede hr. Bernhard Baunsgaard give. Jeg vil ikke bestride, at der er lande, hvor der foregår forfølgelse både i konventionsmæssig forstand og i anden forstand, det sker i mange lande, langt de fleste, men måske er der også lande, hvor der kun er forføl-

gelse af anden karakter, men ikke i konventionsmæssig forstand. Jeg ved ikke, om sådan nogle lande forekommer. Det kan hr. Tinning måske oplyse mig om, men jeg har meget svært ved at forestille mig det.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg må desværre konstatere, at hr. Ole Espersen ikke ønsker at svare på mit meget klare spørgsmål. I ændringsforslag nr. 1, der drejer sig om § 7, stk. 2, siger man, at en udlænding ikke alene skal beskyttes mod forfølgelse efter flygtningekonventionen, men man fortsætter: eller det »af andre tungtvejende grunde ikke bør kræves, at udlændingen vender tilbage til sit hjemland«. Den samme formulering har man ikke brugt i ændringsforslaget til § 48. Jeg spurgte: er der nogen reel forskel bag, og det ønskede hr. Ole Espersen ikke at svare på. Jeg må efter dette bede om, at vi får lovforslaget til fornyet behandling i udvalget.

Må jeg så sige, at det er selvfølgelig meget rart, når man er i knibe, at benytte det probate trick, som Kumbel kalder det, »at dutte folk en mening på, hvis vanvid alle kan forstå«. Jeg har ikke sagt heroppefra, at vi bryder internationale forpligtelser. Jeg har sagt, at Danmark ikke selv overholder de anbefalinger, man giver til andre nationer. Jeg har sagt, at man efter at have brugt den regel, man anbefaler alle at følge, afskaffer den for Danmarks vedkommende. Det er det spørgsmål, det drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Vi er, som jeg også sagde i min første korte bemærkning, ved et af de to helt afgørende punkter, når vi diskuterer, hvad det her kommer til at betyde i praksis. Jeg er selvfølgelig meget godt tilfreds med, at sagen kommer tilbage til retsudvalget, det er udmærket, men jeg mener også, vi skal bruge andenbehandlingen i dag til at få opklaret, hvad det egentlig er, justitsministeren, hr. Ole Espersen og andre går og laver.

Hr. Ole Espersen foretrækker nu at vende spørgsmålet om og sige til mig: selvfølgelig findes der lande, hvor der både finder konventionsforfølgelse og faktisk forfølgelse

[Tinning]

sted, og sådanne lande kan vi ikke afvise folk til, det er jo dækket ind af formuleringen af ændringsforslaget, det er der slet ingen uenighed om. Så siger hr. Ole Espersen: kan hr. Tinning nu nævne mig et land, hvor der finder faktisk forfølgelse sted, men ikke konventionsforfølgelse?

Så kunne jeg godt lide at vide: er det det, der er afgørende for hr. Ole Espersens stillingtagen? Er det afgørende, om jeg kan nævne sådan et land?

Jeg vil godt forklare, hvordan jeg selv har det. Jeg har det sådan, at henvisning til Justitsministeriets administrative praksis kan være meget godt, men det er ikke nok. Henvisning til besvarelsen af et spørgsmål i Folketingets retsudvalg kan være meget godt, men det er heller ikke nok. Teksten i loven, det er sagen, og som også hr. Bernhard Baunsgaard har sagt, er det for os andre uhyre påfaldende, at man i den ene bestemmelse, nemlig den nye formulering af § 7, stk. 2, ikke alene taler om folk, der er omfattet af flygtningekonventionen, men også om andre tungtvejende grunde, som gør, at man ikke med føje kan kræve, at de vender tilbage til deres hjemland. Men når vi taler afvisningsbestemmelse, vil vi kun tale om, at vi udviser ikke folk til lande, hvor de bliver forfulgt i konventionens forstand eller der er risiko for forfølgelse i al almindelighed i konventionens forstand eller risiko for videresendelse til et land, hvor der finder en sådan forfølgelse sted.

Hvorfor må den samme formulering ikke blive brugt? Det er det helt afgørende spørgsmål, og jeg synes, hr. Ole Espersen enten skal sige til os: det er, fordi der ikke er nogen reel forskel, og når der ikke er det, kan vi lige så godt lave den samme formulering, eller også sige: det er, fordi vi synes, der skal være den forskel; vi mener, det er nødvendigt med den forskel. Så kan vi nemlig diskutere, om der er sådan nogle lande, og hvad det betyder. Vi må have et eller andet at vide.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Nogle gange er det bedst at kunne illustrere forskelle ved hjælp af eksempler, og det er baggrunden for, at jeg spurgte, om hr. Tinning ikke kunne nævne et eksempel. Hr. Tin-

ning kunne altså ikke nævne et land, hvor der ikke sker konventionsmæssig forfølgelse, men hvor der sker anden form for lignende forfølgelse.

Men så vil jeg nævne et eksempel. Tag de lande, hvor der er tvungen militærtjeneste og straf for ikke at opfylde militærtjenesten, tag Grækenland! Jeg kan også nævne en række andre lande, i perioder USA. I de tilfælde har vi taget folk derfra og ladet dem bo her. Sverige har gjort det. Det er ikke af konventionsmæssige grunde, for det er ikke nævnt i konventionen.

Men hvis vi skal gøre det, som vi alle sammen har været enige om her eller i hvert fald langt de fleste: at vi skal have en justering for at finde frem til dem, der virkelig er i nød, så må vi sige, at der er nogle – f.eks. dem, der kommer til landet, fordi de skal gøre militærtjeneste – som vi ikke har nogen pligt til at tage. Men er der overhovedet nogen som helst form for tvivl om, hvorvidt de i konventionsmæssig forstand er flygtninge, så skal de tages.

Jeg synes, at vi må, selv om hr. Tinning ikke ville gøre det, lægge megen vægt på svaret på spørgsmål 2, hvori der står, at hvis der blot er den mindste tvivl om, hvorvidt der foreligger den ene eller den anden grund, så skal den pågældende accepteres som asylansøger og have sin sag behandlet her.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Jeg havde egentlig bedt om en kort bemærkning, inden hr. Ole Espersen fik ordet, men det er måske meget praktisk at få den her bagefter, for det var jo en opklaring, vi fik fra hr. Ole Espersen.

Jeg støtter hr. Bernhard Baunsgaards forslag om, at vi får sagen tilbage til udvalget. Hvis justitsministeren svarer det samme på et spørgsmål fra retsudvalget som det, hr. Ole Espersen nu har svaret i de korte bemærkninger, der har været, så har vi fået klaret situationen op. Så ved vi, at folk kan sendes tilbage til de lande, hvor de forfølges, fordi de f.eks. bliver straffet for ikke at ville gøre militærtjeneste eller af andre af de grunde, hr. Ole Espersen nævned. Det er en klar ændring og en klar svækkelse af retstilstanden i forhold til den udlændingelov, vi har arbejdet med i den seneste tid.

[Ebba Strange]

Jeg sagde i en af mine tidligere korte bemærkninger, at hr. Ole Espersen ved lige så godt som alle vi andre, at langt de fleste af de asylansøgere, der har fået asyl i Danmark i de seneste år, har været forfulgt af andre grunde end de i konventionen omtalte. Vi ved alle sammen, at konventionen er fra 1951, og at forfølgelsesbilledet i verden har ændret sig væsentligt i de år, der er gået siden 1951. Derfor har en række lande, bl.a. de afrikanske lande, men også andre, udvidet deres beskyttelsesgrunde til at omfatte andet end konventionsgrunde. Jeg mener, det var det, vi gjorde i 1983, og det er altså det, der skal ændres nu.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jeg er egentlig både glad over og lidt rystet over hr. Ole Espersens svar.

Det er rystende, at det skal tage 3-4 gange at få det vredet ud af herren, men når det så endelig kommer ud, siger det helt tydeligt, at det ikke er rigtigt, hvad hr. Ole Espersen har gået og fortalt dem, der ville høre på det de sidste dage. Der er alligevel ikke sikring mod, at man bliver sendt tilbage til forfølgelse. Der er sikring mod, at man bliver sendt tilbage til lande, hvor der finder bestemte former for forfølgelse sted, og det er noget andet.

Jeg synes, at det er rigtigt, som fru Ebba Strange er inde på, at vi også må have spurgt justitsministeren. Jeg har forstået, at det efterhånden er blevet mode, at man også bruger Fortrykket som udvalgsbilag, så jeg synes, vi i retsudvalget skal bede justitsministeren kommentere præcis denne bemærkning fra hr. Ole Espersen og finde ud af, om hr. Ole Espersen virkelig har ret. Hvis det er tilfældet, og det tror jeg det er, så har vi også endelig – og det er slemt nok – fået afklaret, at meningen med, at man ikke bruger de samme formuleringer, er denne, og den er krystalklar: det er, fordi hr. Ole Espersen er begyndt at sondre mellem mennesker, der er rigtigt forfulgte, og mennesker, der sådan bare er forfulgte. Men det føles på samme måde for dem, der er udsat.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg synes lige så godt, vi kan få afklaret dette punkt med det samme.

Jeg deler ganske den opfattelse, hr. Ole Espersen har givet udtryk for. Den svarer også ganske til de svar, jeg gav under et langt samråd søndag eftermiddag, dengang jeg havde lejlighed til at give udtryk for, hvornår en person befandt sig i en sådan stilling, at han trygt kunne tilbagesendes til et land. Også i den forbindelse var vi inde på denne bestemmelse.

Jeg har lidt vanskeligt ved at forstå, at dette spørgsmål så stærkt bliver taget op nu. Jeg troede egentlig, at det var ganske afklaret ved den lejlighed, hvor vi havde lang tid til at drøfte det, sidste søndag eftermiddag. Jeg har da også bemærket, at der ikke fra nogen side er stillet ændringsforslag på dette punkt.

Det, det drejer sig om, når der skal ske afvisning, er, at vi har en præcis formulering, for hr. Ole Espersen har jo ganske ret i, at ordet »forfølgelse« kan man fortolke i vidt forskellige retninger, om det er den standard, det ene eller det andet land følger, eller man skal så langt ud, som hr. Ole Espersen nævnte, at blot dette, at der er værnepligt i et land, er tilstrækkeligt til, at man ikke skulle kunne foretage en afvisning. Sådan kan det selvfølgelig ikke være. Vi er nødsaget til at have en præcis formulering, og det er der i dette lovforslag.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Hr. Ole Espersen for en kort bemærkning, og jeg vil gerne, at vi så prøver at komme tilbage til talerrækken.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Jeg synes, at hr. Tinnings bemærkning til sidst var lovlig flot: forfølgelse føles ens. Der er dog vel forskel på de forskellige typer af forfølgelse. Der er vel forskel på, om man skal idømmes 2 måneders hæfte for ikke at ville aftjene sin værnepligt, eller 5 måneder, som man bliver det i Norge, tror jeg det er, eller om det drejer sig om de forfølgelser, folk er udsat for i Iran. Jeg synes, det er for flot, hr. Tinning, at lade, som om det drejer sig om præcis det samme, og at der så skal gælde præcis de samme regler. Det lyder sødt, men det er ikke særlig overbevisende.

Så vil jeg tillade mig at stille et spørgsmål til fru Ebba Strange, nu er jeg jo blevet stillet spørgsmål nogle gange.

[Ole Espersen]

Fru Ebba Strange sagde, at det dog var en interessant oplysning, jeg gav, fordi langt, langt de fleste, der kommer her til landet, jo ikke er konventionsflygtninge, men de facto-flygtninge, og så får lovændringen, kunne jeg forstå på fru Ebba Strange, meget, meget stor betydning: en meget, meget klar, voldsom begrænsning. Sådan forstod jeg fru Ebba Strange. Langt de fleste er de facto-flygtninge, altså får de ikke lov at komme ind, altså bliver de sendt hjem eller til et andet land.

Hvis vi nu tager den sidste opgørelse, vi har fået fra Dansk Flygtningehjælp, hvor kommer disse mange de facto-flygtninge så fra? Lad mig nævne de 6-7 første lande, og det er sådan set de eneste, der betyder noget. De kommer fra Sri Lanka, de er statsløse palæstinensere – typisk fra Libanon – de er fra Iran, de er fra Irak, de er fra Libanon, de er fra Vietnam, de er fra Polen. Og så spørger jeg fru Ebba Strange: vil disse personer, der altså har fået de facto-status her, blive afvist ved grænsen efter den lovgivning, vi diskuterer i dag? Vil de blive afvist ved grænsen? Vil en eneste af dem blive afvist ved grænsen?

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Fru Ebba Strange for en kort bemærkning, derefter hr. Bernhard Baunsgaard for en kort bemærkning og derefter hr. Tinning, og så går vi tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Det er lidt mærkeligt at få et sådant spørgsmål fra hr. Ole Espersen, for jeg har faktisk ikke været med til at lave den lovtekst, der foreligger. Derfor synes jeg, det er rimeligt, at jeg spørger hr. Ole Espersen, som har været med til at lave lovteksten.

Det, jeg har fået oplyst af justitsministeren og hr. Ole Espersen, er, at hvis asylansøgere indrejser fra et land, hvor de er i sikkerhed, vil de blive afvist. Hvis de kommer fra Vesttyskland, vil de blive afvist. Hvis det er tamilere, der kommer fra Indien, vil de blive afvist. Hvis det er polakker, der kommer direkte, vil de ikke blive afvist. Hvis det er palæstinensere, der kommer direkte fra Iran, vil de ikke blive afvist. Det er, hvad jeg har fået oplyst af justitsministeren og hr. Ole Espersen. Jeg synes altså, det er lidt underligt at

spørge mig, der ikke har ansvaret for lovteksten.

Så siger justitsministeren, at det er svært at forstå, at spørgsmålet nu optager så meget tid. Ja, det kan godt være, at det er svært at forstå, og jeg er enig med hr. Ole Espersen og justitsministeren i, at forfølgelse kan fortolkes i mange retninger, men der må da være en eller anden grund til, at man i loven af 1983 og i ændringsforslag nr. 1 i den betænkning, vi står med i dag, kan skrive:

»... gives der opholdstilladelse til en udlænding, som ikke er omfattet af flygtningekonventionen af 28. juli 1951, men hvor det af lignende grunde som anført i konventionen eller af andre tungtvejende grunde ikke bør kræves, at udlændingen vender tilbage til sit hjemland.«

Det må da betyde, at man i løbet af de år, der er gået – og det er i virkeligheden længe før 1983 – har været i stand til at vurdere andre grunde til forfølgelse, som har vejet lige så tungt som konventionsgrundene. Det, der undrer mig, og det, jeg har indtryk af undrer de andre spillere, er: hvorfor kunne man ikke anvende den samme formulering i ændringsforslag nr. 2?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg har først to korte bemærkninger, der drejer sig om hr. Ole Espersens indlæg.

Hr. Ole Espersen nævnte militærtjeneste som en af de andre tungtvejende grunde, og så harcelerede hr. Ole Espersen over hr. Tinnings indlæg og sagde, at der dog var forskel på forfølgelse. Når det gælder militærtjeneste, som hr. Ole Espersen selv nævnte, ved vi, at i visse lande medfører nægtelse af militærtjeneste henrettelse. Det er derfor, det er så væsentligt, hvad det er, man har ønsket fra forslagsstillernes side med ændringsforslag nr. 2.

Nu brugte justitsministeren udtrykket »en præcis formulering«. Hvis det er en præcis formulering i ændringsforslag nr. 2, så kan militærtjeneste ikke mere bruges til at hjælpe disse mennesker, der risikerer henrettelse. Det påstår hr. Ole Espersen, men det er i strid med justitsministerens oplysning.

Justitsministeren siger, at der ikke er stillet ændringsforslag. Nej, det har jo desværre i

[Bernhard Baunsgaard]

de sidste møder i retsudvalget ikke været muligt at vriste klare svar ud af forslagsstillerne.

Hvorfor har vi så ikke stillet et ændringsforslag? Stiller vi et ændringsforslag om, at vi skal bruge nøjagtig samme formulering i forslaget til ændring af § 48 som i ændringsforslaget til § 7, stk. 2, og det bliver nedstemt, så er det ikke muligt at bruge det. Det er derfor, jeg har undladt at stille det her til anden behandling, fordi jeg håbede på, at man ville bekræfte heroppefra, at det var meningen, at man skulle bruge samme grunde som anført i ændringsforslag nr. 1.

Hvis det ikke bliver klargjort, så stiller jeg et ændringsforslag, for så kan vi lige så godt få det op på væggen, at man har ønsket, at der skal forskelsbehandles.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg vil gerne spørge hr. Bernhard Baunsgaard, hvad han mener med udtalelsen: det har ikke været muligt i de sidste møder at vriste et svar ud af forslagsstillerne. Forslagsstillerne er mig. Hvornår har jeg ikke besvaret de spørgsmål, der er blevet stillet af udvalget? Jeg mener, vi sidste fredag traf en klar aftale om besvarelse af skriftlige spørgsmål. Den blev fulgt. Der kom hurtige og præcise svar. Vi besvarede spørgsmål ud over den frist, der var tale om. Jeg var til tre samråd. Hvad er det, jeg ikke besvarede præcist ved den lejlighed, og hvad er det, jeg ikke har besvaret præcist ved andre lejligheder? Det vil jeg gerne have at vide.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jeg skal egentlig ikke blande mig i det, men hr. Bernhard Baunsgaard talte om, hvad der ikke er givet klare svar på. Jeg mener, at enhver justitsminister, der kan følge bare nogenlunde med i debatten, kan høre, hvor det er, uklarhederne er, og det hænger sammen med de uklare svar. Det hænger sammen med hr. Ole Espersens og justitsministerens forskellige holdninger til det, de prøver at bilde os ind at der foreligger klare svar på.

Jeg vil godt lige først sige til justitsministeren: det tog seks år at få lavet betænkningen om udlændingeloven. Det tog retsudvalget flere måneder at blive færdig. Det har taget hr. Ole Espersen og justitsministeren og andre det meste af sommeren at sidde og fedte

med tingene. 10 dage har vi andre fået. Ikke tid til høring, ikke tid til at diskutere med hvem der i øvrigt måtte vide noget om det. 10 dage, mens et stort flertal af Folketingets medlemmer har været optaget af den såkaldte kartoffelkur.

Så kommer justitsministeren og siger: hvorfor bliver de dog ved med at spørge? Hvorfor tager det så lang tid? Jamen det gør det, fordi vi er interesseret i at finde ud af, hvad der foregår.

Hvad er det nu, vi har fået at vide? Vi har fået at vide, at justitsministeren siger: jeg må have en klar lovbestemmelse, når det drejer sig om afvisning. Det forstår jeg godt at justitsministeren siger, for han skal have en klar lovtækt, så bliver det nemlig til at administrere.

Hr. Ole Espersen siger: jamen hvis vi står dér og har betjenten stående ved grænsen i lufthavnen og der bare er den mindste tvivl om noget som helst, så bliver der skam ikke afvist nogen. Jo, selvfølgelig gør der det, hvis justitsministeren kommer igennem med sin såkaldt klare bestemmelse. Den klare bestemmelse er den, der står i ændringsforslag nr. 2 og handler om § 48, stk. 2, og kun nævner forfølgelse af konventionsgrunde, men ikke nævner, at man ikke kan afvise, hvis der er risiko for forfølgelse af de andre grunde, som er nævnt i § 7. Det vil man ikke nævne.

Hr. Ole Espersen bliver ved med at sige: det vil vi ikke, for det kan vi bare læse i svaret på spørgsmål 2 fra justitsministeren. Sniksnak. Nej, det, det handler om, er det, justitsministeren lige fortalte os: det vil vi ikke nævne, for så bliver bestemmelsen for upræcis, så bliver den ikke så nem at administrere. Det er det, det drejer sig om, og det, vi omsider har fået vredet ud og fået op, er, at det her betyder afvisning af nogle folk til faktisk forfølgelse. Det er det, der er så uhyggeligt.

Justitsministeren siger: hvorfor spiser de ikke af min hånd i løbet af 10 dage? Derfor, hr. justitsminister!

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Hr. Bernhard Baunsgaard for en kort bemærkning, og så vil jeg gerne tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Justitsministeren bad mig eksemplificere, hvad jeg mente med, at vi ikke kunne få præcise svar.

I bemærkningerne til ændringsforslaget til § 7, stk. 2, står der nu, at man definerer det på den måde, at man kan godkende lande, der har tiltrådt konventionen fuldt ud. Men det er ikke det, der står i bekendtgørelsen til loven. Der står: »hvor man er sikker på at der ikke sker dem noget«. Vi ved jo godt, at der er lande, der har tiltrådt konventionen fuldt ud, men hvor man mener, at der alligevel er nogle, der falder udenfor.

Det spurgte jeg om flere gange, men justitsministeren svarede mig ikke i udvalget. Det var det, jeg mente med, at det ikke var muligt under udvalgmøderne at få præcise svar.

Men jeg kan jo stille spørgsmålet her: er der nogen forskel på bemærkningerne? Så kan ministeren svare, at det er lovteksten, der er afgørende. Jamen vi ved jo alle sammen herinde, at når domstolene skal fortolke en lovtekst, så lægger de vægt på, hvad der står i bemærkningerne, og derefter hvad der er sket i salen. Bemærkningerne er meget væsentlige, og når man dér vælger en anden formulering, end der hidtil har været brugt i bekendtgørelsen, så ville jeg gerne have svar på i udvalgmødet: er det tænkt som en realitetsændring? Det svar fik jeg ikke.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Så giver jeg ordet til justitsministeren, og derefter går vi til ordførerrækken.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det kan ikke hjælpe, at hr. Bernhard Baunsgaard går udenom.

Jeg citerede ganske korrekt, hvad hr. Bernhard Baunsgaard havde sagt, at forslagsstillerne i de sidste møder ikke ville give besked. Det var det, hr. Bernhard Baunsgaard sagde. Jeg henviste til den udredning, vi havde givet, og som i allerhøjeste grad vedrører dette punkt, i det samråd, der fandt sted søndag eftermiddag. Der var ikke fra Det Radikale Venstres repræsentant nogen indvendinger, så vidt jeg erindrer, mod den redegørelse, jeg gav sidste søndag eftermiddag. Og hr. Bernhard Baunsgaard svarer jo ikke på: hvad er det for indvendinger og bebrejdelser, Det

Radikale Venstre har imod forslagsstillerne med hensyn til de besvarelser, der har fundet sted? Det vil jeg gerne vide.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg giver ordet til hr. Hagen Hagensen og henviser til den videre debat, når ordførertalerne kommer.

Hagen Hagensen (KF):

Det er ligesom om vi er ved at komme væk fra, hvad det egentlig drejer sig om. Hr. Ole Espersen sagde med rette i sin ordførertale, at vi fortsat vil tage imod de mennesker, der er i nød, og vi vil også sikre os, at det er dem, der er i nød, vi tager imod. Jeg vil godt føje til, at vi også vil give dem, vi tager imod, rimelige vilkår, og det er jo det, denne lovgivning kommer til at dreje sig om.

Så føjede hr. Ole Espersen til, at hvis man befinder sig i sikre lande, så må man indtil videre søge dérfra. Jeg synes, det er rigtigt at understrege dette, for vi udelukker ikke, at man fortsat kan søge at komme her til landet, selv om man måtte blive afvist ved grænsen, når man kommer her første gang. Sådan er forholdene, det kan gøres, og vi er gået ind for, at man også skal sørge for, at de, der bliver afvist ved grænsen, får henvisning til, hvordan de kan søge, når de er i et land, der er sikkert for dem at være i.

Jeg vil også godt understrege en anden ting – det gjorde vi også ved første behandling – og det er, at denne lovændring skal gælde i et kort stykke tid. Vi vil tage loven op på ny i næste folketingsår for at se på, om forholdene er blevet anderledes, for at se på, om vi skal ændre på ny.

Jeg har også sagt dette, fordi der i Radioavisen i går fra formanden for Landsforeningen af Beskikkede Advokater her i landet kom en udtalelse om, at hvis afvisningen ved grænsen var endelig, så var det faktisk sket med det. Det er ikke rigtigt. Der er stadig væk adgang til at søge fra det land, som man bliver vist tilbage til. Det understreges på ny i den tilkendegivelse, der er i lovteksten – det skal vi ikke komme væk fra – at ingen vil blive afvist til lande, hvor der er risiko for at de bliver forfulgt, og at de skal være sikre på, at de har en mulighed for at være i ro dér, hvor de henvises til.

[Hagen Hagensen]

Jeg vil godt understrege, at i ændringsforslag nr. 1 – det glæder mig, at det ikke blot er tiltrådt af S og regeringspartierne, der jo er enedes om det – og jeg glæder mig over at få denne bredde i lovforslaget – men også af SF – står der, at vi skal have ens behandling af konventionsflygtninge og af de facto-flygtninge. Den ændring, der er sket, er for så vidt også, som det er påvist af hr. Ole Espersen, blevet markeret af Højkommissariatet. Jamen så er der ens stilling for de to grupper.

Jeg synes også, der er grund til at fremhæve, at vi med ændringsforslag nr. 2 har fået gjort det helt klart, at man ikke kan sende nogen tilbage til et land, hvor der er risiko for forfølgelse i flygtningekonventionens forstand. Der stod før, at det gik på det enkelte menneske. Nu går det på noget, der er bedre og bredere, nemlig at det er landet som sådant, det er det sted, de skal tilbage til, hvor der ikke må være nogen risiko til stede. Jeg synes, det er afgørende, at disse ting er kommet med.

Vi er jo ved at dyrke bemærkninger til lovforslaget og det, der er anført i betænkningen, og derfor vil jeg godt understrege, hvad justitsministeren har sagt, og det er taget op i betænkningen: vi skal påtage os vor del af løsningen af det internationale flygtningeproblem, og vi vil benytte tiden, der kommer, til i bred sammenhæng, som det også fremgik af første behandling, at søge at finde frem til, hvorledes vi sammen med andre lande kan løse opgaver og bære byrder i fællesskab. Derfor er det tilfredsstillende, at der vil komme en årlig beretning til Tinget fra justitsministeren.

Jeg vil understrege en ting mere, og det er, at der kan være behov for, at personer, der befinder sig i en politisk forfølgelsessituation og måske er uden pas og ikke har nogen mulighed for at henvende sig til deres eget lands myndigheder, skal have en udvidet adgang til at få udstedt visum, så de kan komme op til os og få den bedømmelse, der så vil betyde, at de kommer ind her i landet.

Jeg synes også, der er grund til at understrege, at den beskedne kvota, vi har påtaget os at tage pr. år i forhold til de almindelige flygtningebestemmelser, vil man søge at få hævet, når vi er blevet klar med den store, jeg kan vel godt kalde det for pukke, vi har af sager, der skal afgøres.

Vi vil naturligt også tage op den måde, vi tager imod vore flygtninge på. Det skal tages op sammen med de organisationer herhjemme, der bistår hermed, og i den forbindelse vil der være grund til at se på, hvordan den geografiske spredning af asylsøgere og flygtninge kan være på landets kommuner. Det vil vi tage op, det er givet, det skal drøftes, og det er for så vidt ganske klart.

Når dette er sagt, vil jeg sige, at jeg indstiller forslaget, som det er med de ændringsforslag, der er kommet, til vedtagelse. Efter forslaget, som det er med de ændringsforslag, der er, er vi i overensstemmelse med de forpligtelser, Danmark har påtaget sig i forhold til internationale organisationer. Der foreligger beslutninger – det har været nævnt herfra – fra UNHCR, som alene er anbefalinger, og det kan da være meget godt, men det er faktisk afgørende, hvad vi har påtaget os af forpligtelser; det er bindende for os. Men i øvrigt må vi have lov til som andre lande at vurdere forholdene fra tid til anden.

På den baggrund fastholder jeg fuldt og helt forslaget, som det foreligger, og henviser i øvrigt til de bemærkninger, der er gjort i betænkningen og andetsteds om, hvordan vi ønsker at forholdene skal være i forbindelse med vores udlændingelov. De, der er egentlige flygtninge, skal vi tage imod og sørge ordentligt for, men vi må også have lov til at se på, i hvilket omfang det er overensstemmende med, hvad det danske folk kan bære i øvrigt af flygtninge.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Ja, så tager hr. Hagen Hagensen også det danske folk til indtægt. Der er ingen grænser for usmagelighederne i dag.

Jeg er nødt til at sige, at det var forkert, når hr. Hagen Hagensen indledte sin tale med, at nu er vi vist ved at komme væk fra det, sagen handler om, og sådan noget, og vi bemærkede, hvordan den konservative ordfører venligt tog socialdemokraten hr. Ole Espersen om skulderen og refererede: det, hr. Ole Espersen sagde, var jo, at vi vil modtage de mennesker, der er i nød. Nej, hr. Hagen Hagensen, det er præcis det, det her handler om. Det, hr. Ole Espersen sagde, var: vi vil fortsat modtage de mennesker, der er mest i nød.

[Tinning]

Også medlemmerne af den konservative gruppe skal vide, at lovforslaget og vedtagelsen af lovforslaget betyder, at vi nu skelner mellem mennesker, der er i nød og mennesker, der er mest i nød. Det er jo lige præcis humlen, og hele proceduren omkring det kan vi diskutere senere, men det er det, kritikken drejer sig om. Derfor var vi faktisk lige ved at komme ind til det, det hele handler om.

Jeg skal i øvrigt sige tak til justitsministeren. Det fik jeg ikke lejlighed til før. Det er sjældent, justitsministeren udstiller sin hykle- riske fremgangsmåde så tydeligt. Når det passer justitsministeren, belærer han os andre om, at man sandelig ikke må referere, hvad der foregår i udvalgsmoderne, her i Tinget. Når det passer justitsministeren, så fortæller han, hvem der gør hvad, og hvem der ikke gør hvad. Tak skal De have!

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg kan se, at hr. Hagen Hagensen har bedt om ordet for en kort bemærkning. Så kunne jeg måske samtidig bede hr. Hagen Hagensen tage stilling til den anbefaling, som Danmark har givet i FN med hensyn til asylansøgeres stilling under behandlingen af asylansøgningen. Det er den, der i Højkommissariatets telex er betegnet som XXX og i samlingen af anbefalinger og vedtagelser som nr. 38. Den er nemlig meget interessant, fordi det er hr. Hagen Hagensens regering, der har anbefalet den. Jeg vil gerne spørge, hvilken stilling hr. Hagen Hagensen har til den.

Så vil jeg gerne komme med nogle bemærkninger i anledning af det, hr. Hagen Hagensen sagde: at der nu er klar anvisning i lovteksten. Det kunne tyde på, at vi har ret i vores tvivl om, at der ikke er sket en realitetsændring mellem de to ændringsforslag, for den klare lovtekst siger ét angående § 7's ændringsforslag og noget andet angående § 48's ændringsforslag. Hvis det er en klar anvisning i selve lovteksten, så er der forskel, og så synes jeg, man skal sige det.

Må jeg derefter vende tilbage til ændringsforslag nr. 1, det, der handler om § 7, stk. 2. Der bruges i bemærkningerne udtrykket: til lande, der fuldt ud har godkendt konventionen. Men det, der er sagt i bekendtgørelsen om den gældende lov, er: hvor det må antages at vedkommende befinder sig i tryghed.

Det sidste medfører, at man må foretage en vurdering af, om dette land nu også, selv om det har tiltrådt flygtningekonventionen fuldt ud, i praksis overholder den. Det kræver bemærkningerne til ændringsforslaget ikke.

Jeg bad om en klar tilkendegivelse: er det tænkt som realitetsændring eller ej? Hvis det ikke er det, lad os så gå tilbage til bekendtgørelsens formuleringer.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Den korte bemærkning, jeg har bedt om, gik egentlig på, hvad der har været drøftet, ikke i udvalget i enkeltheder, men behandlingsmåden, vi har haft.

Der har ikke været nogen form for pres. Vi kunne tage alle de møder og gennemgå alt det, man ville have. Det er en kendsgerning. Vi ønskede til gengæld at blive færdige, det er helt givet, for vi skulle afgive betænkning i tirsdags. Det sagde jeg forleden dag ganske klart, og det var der flertal for i udvalget. Det er ikke at referere, hvad der er foregået i udvalget. Det er at meddele, at vi faktisk skulle se at blive færdige.

Jeg synes, der er grund til at opholde sig ved, at hr. Bernhard Baunsgaard siger, at justitsministeren gengiver, hvad der er foregået i udvalget ... (*Bernhard Baunsgaard (RV): Det var ikke mig!*) (*Tinning (VS): Det var mig!*). Undskyld - hr. Tinning. Jamen det er jo ikke rigtigt. Ministeren kan da tilkendegive, hvad han selv har svaret på. Det skal jeg for øvrigt ikke, det må ministeren jo gøre selv, men jeg synes bare, det skal markeres, at der ikke er sket noget brud på noget som helst i den forbindelse.

Så vil jeg godt lige sige, at jeg faktisk overvejede, hvad jeg sagde før, fordi jeg egentlig vil afskære en fortsat debat, i hvert fald en, jeg skal tage del i, om disse enkeltheder i forslaget. Jeg sagde, at jeg fastholdt lovforslaget med ændringsforslagene, som det er, og begrundede, hvorfor jeg gjorde det. Jeg går ikke ind i nogen yderligere drøftelse af disse forhold, for det er markeret. Jeg synes faktisk ikke, vi kommer længere af den grund, og derfor slutter jeg med det nu.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

[Ole Espersen]

Jeg synes, hr. Tinning var befriende klar i sine korte bemærkninger til sidst. Han angreb mit oprindelige indlæg, hvori jeg gav udtryk for, at nogle er mere i nød end andre, og at vi selvfølgelig med den kapacitet, vi har, skal koncentrere os om dem, der er mest i nød.

Det er sådan set ikke en opfindelse, jeg selv har gjort. Det var taget fra Det Radikale Venstres ordførers indlæg ved første behandling, hvor hr. Niels Helveg Petersen sagde, at man var enig i, at der måtte en lovændring til. Når vi ikke vil afvise det, sagde hr. Niels Helveg Petersen, så har det sammenhæng med en betragtning, som fru Ebba Strange var inde på, men som jeg ikke synes hun gjorde nok ud af.

Vi har også en forpligtelse til, når vi siger, at vi vil modtage mennesker, der er i nød, at overveje, om de, vi modtager, også er dem, der er mest i nød. Vi har begrænset kapacitet, og derfor er det også en overvejelse, vi er nødt til at gå ind i, og derfor er det da også rimeligt nok at gå ind i en overvejelse af, om man skal have mulighed for at afvise mennesker, der ikke er i fare, eller som ikke er i risiko for videresendelse til hjemlandet fra det land, hvor de befinder sig.

Vi er ganske enige i det, hr. Niels Helveg Petersen sagde. Vi synes, det er – jeg vil bruge så stærkt et ord som hykleri at lade som om vi kan og bør modtage alle, der er i nød. Det var faktisk det, hr. Tinning sagde. Vi står fuldt bag den udtalelse fra Det Radikale Venstre, som jeg har nævnt her.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

I denne omgang er det hr. Ole Espersens ord om, at Det Radikale Venstres ordfører under første behandling sagde, at vi var parate til at gøre noget ved den situation, der var. Det samme har jeg understreget i betænkningssudkastet, idet jeg siger, at vi er enige med Socialdemokratiet og regeringspartierne om, at vi må prøve at stoppe misbrug. Misbrug er det, hvis man søger asyl i ét land og derefter søger asyl i Danmark, fordi man tror, det går hurtigere. Det kan vel her være på sin plads at sige, at gennemsnittet for en asylansøgnings behandling i Vesttyskland er fra 3 til 5 år. Det er klart, at dér kan vi holde os til førstelandsreglen.

Derfor er vi stadig – jeg gentager: derfor er vi stadig parate – til at være med til at gennemføre de nødvendige ændringer, men vi er ikke parate til ikke at følge de anbefalinger, vi giver andre lande. Der må være en grænse.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Hr. Ole Espersen er jo en lystig fætter. Jeg skal ikke beskæftige mig med hr. Ole Espersens forhold til Det Radikale Venstre. Det må de to parter selv finde ud af.

Jeg vil godt sige til hr. Ole Espersen: nej, jeg mener ikke, at Danmark skal modtage alle mennesker i nød. Nød omfatter også social nød. Skulle det være sådan, at Danmark skulle løse hele verdens flygtningeproblem eller hele verdens sociale problem? Nej, hr. Ole Espersen.

Det, det her drejer sig om, er faktisk noget andet. Det er, at ændringsforslag nr. 2 går ud på, at man ikke må afvise folk til et land, hvor der er risiko for forfølgelse af de grunde, som er nævnt i flygtningekonventionen. Det, først fru Ebba Strange, siden hr. Bernhard Baunsgaard og nu også jeg adskillige gange har peget på, er, at det betyder, at vi risikerer at udvise folk til lande, hvor der finder forfølgelse sted af grunde, som ikke er nævnt i konventionen, af andre grunde.

Altså det, vi diskuterer, er: skal Danmark afvise folk med risiko for forfølgelse? Så kommer vi faktisk til det, vi protesterer imod, det, det drejer sig om, sådan som loveteksten er udformet, ikke om vi nu mener i VS, at vi skal hjælpe alle mennesker, der er i nød.

Det, som er vigtigt, er jo den skelnen, jeg talte om, hvor man siger: folk, der risikerer afvisning til et land, hvor der finder forfølgelse sted som nævnt i konventionen, vil vi ikke afvise, heller ikke hvis der er risiko for videresendelse, men folk, der kommer til et land, hvor der finder forfølgelse sted af andre grunde end dem, der er nævnt i konventionen, kan vi afvise. Dér har vi en skelnen mellem forskellige former for asylansøgere, og det er det, der er hovedproblemet. Uhyggeligt nok har vi fundet ud af, at det faktisk er det, der er meningen med det hele. Hr. Ole Espersen mener, at sådan nogle folk må

[Tinning]

vi sende tilbage, for vi kan jo ikke klare hvad som helst.

Til sidst skal jeg sige, at jeg gerne vil diskutere med justitsministeren, hvad det var, han nævnte om udvalgsarbejdet. Jeg synes, det er en unødigt omvej at diskutere med hr. Hagen Hagensen.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Nu synes jeg, hr. Ole Espersen snakker udenom, når han kritiserer SF og mig for ikke at have taget stilling nok til, hvem det så er, der er mest i nød, og hvem det er, Danmark skal modtage.

Det, vi har diskuteret den seneste times tid, er, efter hvilke regler Danmark nu kan afvise og udvise, og at vi med de regler, der nu bliver vedtaget om afvisning og udvisning, vil kunne risikere at afvise og udvise en lang række mennesker til steder, hvor de kan blive forfulgt.

Vi har i Socialistisk Folkeparti haft tillid til, at Direktoratet for Udlændinge og Flygtningenævnet var i stand til at fortælle os andre, hvem det var vigtigt at Danmark gav asyl, og hvem Danmark med god samvittighed kunne nægte adgang til asyl. Det har været en trykthedssituation for os, og det troede jeg egentlig også var det, som det store flertal her i Folketinget gik ind for.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg synes, det er en mærkelig debatform, vi har herinde. Det er ikke, fordi jeg hører til blandt de ordførere, der kommer på 1 time eller 1½ time efter, at vi er startet, men de korte bemærkninger her retter sig jo ikke til den ordfører, der lige har haft ordet forinden, men på kryds og tværs af partierne og om ting, der springer op og ned i talerrækken, og meget af det minder faktisk også om udvalgsbehandling. Vi har siddet i udvalget og tygget disse sager igennem, og jeg må give justitsministeren fuldستændig ret, når han siger, at han har svaret udførligt på alle de spørgsmål, der er blevet stillet.

Det er heller ikke så let, når udvalgsbehandlingen strækker sig over mange dage og tager aften- og nattetimer med i brug, og når der er partier, der har svært ved at stille mandskab til at være til stede, men kommer ind på et tidspunkt, hvor dele af debatten

faktisk er overstået, og så må man begynde forfra.

Det er heller ikke let, hvis der indimellem mangler vilje til at forstå de beskeder, der bliver givet, for jeg synes, mange af de svar, der er givet, er så soleklare, at vi nu er nået til den fase, hvor de politiske partier må rejse sig op og sige ja eller nej til de forslag, der ligger på bordet. Der kan ikke længere være tale om uklarerheder.

Selv om der er tale om meget udviklede regler, har vi brugt dage på at endevende det, og nu kommer vi så ind i en meget spændende, selvfølgelig, men også meget filosofisk præget diskussion om prioriteringer, om folk, der er mere eller mindre i nød, og hvordan vi kan definere det, og om vi som et lille land og som politikere i et lille land har ansvar for prioriteringer.

Selvfølgelig har vi det. Vi må også prioritere vores ulandsbistand, og vi har dog haft bred opbakning til, at dér skal vi søge at hjælpe de lande, der er mest i nød. På det område har vi et fattigdomskriterium. Jamen så lad os også prøve her at enes om et kriterium, som kommer til veje, når vi prioriterer.

Jeg synes også, man må fastslå, at vi drøfter to forskellige ting, når vi prøver at finde ud af FN-Flygtningehøjkommissariatets holdning til de forskellige procedurer. Der er proceduren vedrørende afvisning af folk, som kommer rejsende ind fra et land, som ikke er deres hjemland, og så er der hele asylansøgningsproceduren, hele den fase.

Som jeg læser de rekommandationer – som er anbefalinger, der ikke er bindende, men som vi bør prøve på at følge – retter de sig mod og er skrevet oprindeligt med henblik på den situation, der opstår, når asylansøgere henvender sig til Danmark indrejsende direkte fra de lande, hvor de er i nød – hvordan vi så end vil definere det begreb.

Passer den situation på det, som vi har set i august og september for Danmarks vedkommende? Det mener jeg ikke, for dér har vi set folk, der er rejst ind fra andre lande, hvor de i forvejen havde ophold, og hvor de befandt sig i det, som vi med stor flid har forsøgt at få defineret som en »faktisk trykthedssituation«, og igen og igen har ministeren og andre i udvalget helt klart besvaret, hvordan vi definerer det.

Jeg mener derfor også, at en masse af de anklager og påstande, som verserer – hr. Ha-

[Bjørn Elmquist]

gen Hagensen nævnte en enkelt af dem fra formanden for de beskikkede advokater – hviler på misforståelser eller på, skal vi sige forsøg på at få båden til at rokke.

Lad os tage eksemplet, hvor asylansøgere søger væk fra Vesttyskland og søger til Danmark. Det kan da godt være, at de for en meget nøje betragtning føler sig i nød også i Vesttyskland. Men det vil være forkert, om vi i vores behandling af deres ansøgninger prøver på at nå op på det optimale og give dem en behandling med alle de retsgarantier, som ligger i vores lovgivning, hvis de indrejser fra et land, hvor de befinder sig i en faktisk trykssituation. Kommer de fra et land, hvor det ikke er tilfældet, så kommer de ind under alle de retsgarantier, som vores ordning indeholder.

De ændringsforslag, der er stillet, kan mit parti give sin fulde tilslutning til. Vi håber, at vi hurtigt kan blive færdige med disse lovændringer, og vi håber meget, at disse lovændringer vil gøre det muligt og måske endnu mere muligt end hidtil for Danmark at fortsætte sit arbejde på at finde frem til de internationale løsninger, som er nødvendige her.

Vi må også huske, at disse rekommandationer fra FN, som mange interesserer sig for, jo sigter mod en international standard. Det nytter meget lidt, hvis der kun er ét eller to lande, som gennemfører dem. Det, man sigter mod, er selvfølgelig, at det bliver på et internationalt niveau, og at det bliver minimumstandarder alle vegne.

Ebba Strange (SF):

Der er sket én forbedring af lovforslaget under udvalgsbehandlingen, og den forekommer under ændringsforslag nr. 1, som Socialistisk Folkeparti derfor støtter. Den forbedring er sket i lovens § 7, hvor vi vender tilbage til den retstilstand, der hersker i 1983-loven, nemlig at folk, der søger asyl i Danmark, har retskrav på asyl, hvis de er forfulgt, ikke kun af konventionsgrunde, men også af andre, lignende grunde som anført i konventionen eller andre tungtvejende grunde. Det synes vi er en meget vigtig forbedring. Det er vi glade for.

Vi havde så håbet, at den samme forbedring ville være kommet ind i forbindelse med lovens § 48, og det kan godt være, Tingets øvrige medlemmer synes, at vi har brugt væl-

dig meget tid på korte bemærkninger, men det har været vigtigt for os at få fuld klarhed over, hvorvidt den retsgaranti, der nu ligger i § 7, også ligger i § 48. Og det har vi altså fået opklaret at den ikke gør. Det bekymrer os, og derfor stemmer vi stadig væk imod lovforslaget.

I øvrigt vil jeg spørge Tingets medlemmer, om det ikke bekymrer dem, at FNs Højkommissariat er højligt bekymret over de ændringer, vi foretager. Jeg er helt enig med alle dem, der har sagt, at henstillinger fra Højkommissariatet er henstillinger og rekommandationer, og at vi ikke er retligt forpligtede, og at vi ingen retlige internationale aftaler overtræder ved at gøre det, som flertallet gør med denne her lovændring. Men jeg synes dog, det burde vække Tingets medlemmer til eftertanke, at Højkommissariatet er bekymret over det, der sker.

Det er Højkommissariatet naturligtvis, fordi der parallelt med det, der sker i Danmark, sker nogle lignende ting i de andre rige vesteuropæiske lande, som hidtil har haft den mest liberale flygtningelovgivning. Det er klart, at så må et højkommissariat være bekymret, for det betyder, at flygtningebyrden i endnu højere grad kommer til at hvile på de fattige lande, end hvis vi har en situation, hvor en række rige lande løser en del af deres flygtningeforpligtelse.

Jeg ved, at det nogle gange kan være svært for alle Tingets medlemmer at få læst alle de betænkninger, der bliver omdelt i forbindelse med ændringsforslag, altså ved andenbehandling. Derfor vil jeg tillade mig at citere fra svaret på spørgsmål 5 om, hvem det nu er, som der er god chance for at vi modtager som asylansøgere i Danmark.

Justitsministeren oplyser i svaret på spørgsmål 5, at der fra 1. januar til 5. oktober i 1986 indrejste i alt 8.400 asylansøgere i Danmark. Når jeg nu har nævnt det tal, så vil jeg med det samme bede Tingets medlemmer overveje, om det ligner en folkevandring eller en strøm. Altså: 8.400 asylansøgere indrejste i den periode i Danmark. De 4.400 rejste via den dansk-vesttyske grænse, ca. 200 kom fra Sverige/Norge, ca. 400 via Københavns Havn og ca. 3.300 via Københavns Lufthavn. For så vidt angår indrejse via Kastrop bemærkes, at der i overvejende grad er tale om indrejse gennem vesteuropæiske lande.

[Ebba Strange]

Hvis jeg så skal regne ud – og det gør justitsministeren også i fortsættelsen af svaret – hvem lovforslaget vil komme til at ramme, som vi står med det nu, svarer justitsministeren videre: langt hovedparten af de indrejste via den dansk-vesttyske grænse og Københavns Lufthavn kunne have været afvist til Vesttyskland eller et andet vesteuropæisk land, hvis de foreslåede lovændringer havde været gældende. Tilbage til at bede om at få asylansøgningen behandlet i Danmark er altså ca. 400 polakker, der er indrejst via Københavns Havn. Det vil blive situationen efter vedtagelsen af disse lovændringer, hvis indrejsemønsteret fortsætter sådan omtrent som vi har kendt det i den forgangne del af 1986.

Vi har selvfølgelig i udvalget også spurgt justitsministeren om indrejsemønsteret, og vi har fået det svar – som jeg godt kan forstå justitsministeren har givet, fordi det vel ikke kunne gives anderledes – at det er svært at forudse, om der vil vise sig nye rejseruter, fordi folk på flugt jo ofte udviser en næsten desperat fantasi for at finde ud af, hvordan man nu kommer til det land, hvor man muligvis kan få asyl. Det kan så være, at vi nu for fremtiden vil se nogle skibe, der sejler direkte fra Iran eller Sri Lanka – hvad ved jeg? – men hvis rejsemønsteret fortsætter sådan, som vi har set det i 1986, så er det 400 polakker, vi skal behandle asylansøgninger fra.

Så kan man selvfølgelig spørge, som også regeringspartierne og Socialdemokratiet spørger: jamen er det nu de rigtige, vi giver asyl, og kan vi fortsætte? Jeg mener, denne sag er skruet op, og den er overskruet. Det, der burde have været ethvert folketingsmedlems pligt, var at gå ud og sige til den danske befolkning: det er kun en lille bitte del af flygtningeproblemet, vi løser med den lovgivning, vi har. Tag det nu roligt, skulle vi ikke kunne klare 5.000, 6.000, 7.000 flygtninge i Danmark om året? Selvfølgelig kan vi det. Det ville have været en værdig optræden af folketingsflertallet, som har vedtaget udlændingeloven.

Til allersidst vil jeg sige, at vi har lagt mærke til Socialdemokraternes betænkningssbidrag om en mere rimelig fordeling af flygtningene mellem kommunerne. Det er vi selvfølgelig også helt indstillet på. Vi synes, der skal føres nogle forhandlinger mellem staten

og kommunerne om en bedre fordeling af flygtningene. Men vi synes, det er en afledning fra det, som lovforslaget handler om, at man ligesom begynder at snakke om noget andet, for uanset hvordan udlændingeloven ser ud, om disse ændringsforslag bliver vedtaget eller ej, så er en ordentlig flygtningepolitik påkrævet, og den vil vi fra SFs side gerne vende tilbage til og drøfte. Vi kan jo tage udgangspunkt i VS' beslutningsforslag, som ligger til udvalgsbehandling i forvejen.

Men lad os nu lade være at snakke om det i dag. I dag handler det om, hvorvidt vi vil gennemføre disse retssikkerhedsmæssige forringelser eller vi ikke vil.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg synes også, det handler om at få en ordentlig flygtningelovgivning, vil jeg sige til fru Ebba Strange. Det får vi desværre ikke med disse småjusteringer, og vi har det fortsat ikke på området.

Men når nu fru Ebba Strange prøver at bagatellisere det, at Danmark mageligt kan leve med den flygtningelov, vi har, vil jeg gøre fru Ebba Strange opmærksom på, at i september 1985 fordelte antallet af indrejste asylsøgere pr. 100.000 indbyggere sig således, at Danmark fik 64, Sverige 38, Norge 4, Vesttyskland 39, Holland 6 og Frankrig 17. Og jeg skal igen sige, som jeg gentagne gange har gjort det her fra talerstolen, at når man sammenligner vores indbyggertal med antal flygtninge, så daler forskellen mellem disse to tal stille og roligt og konstant, og det må fru Ebba Strange da også vide.

Fru Ebba Strange må også vide, at befolkningen ikke vil finde sig i den flygtningelov, vi har, og det er også derfor, Socialdemokratiet og regeringspartierne prøver at gøre noget ved sagerne. De har simpelt hen fået så mange henvendelser fra deres vælgere, der ikke vil finde sig i, at deres partier har trukket den lovgivning ned over hovedet på dem.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Vores stillingtagen her i Folketinget har ikke det motiv, som fru Pia Kjærsgaard nævnte. Det drejer sig om en justering af lovgivningen, som i øvrigt alle, så vidt jeg

[Ole Espersen]

husker, der har skrevet artikler i dagspressen om denne sag, og i hvert fald også SF og Det Radikale Venstre, er enige om må ske på en eller anden måde.

Det er nogle fornuftige justeringer, der skyldes udviklingen, og ikke henvendelser fra hverken det ene eller det andet partis vælgere. At disse vælgere kan have den samme opfattelse som vi, at en justering er nødvendig, er vi kun glade for, men der er ikke nogen panik i anledning af, at der florerer mere eller mindre besynderlige udtalelser rundt omkring i pressen om holdningen til flytninge.

Jeg er ganske enig i fru Ebba Stranges sidste bemærkning, om, at et værdigt svar på det problem, vi befinder os i, ville være at sige: selvfølgelig kan vi her i landet da tage 5.000-6.000 flytninge. Det er regeringen i øvrigt også, så vidt jeg har forstået. Selvfølgelig kan vi det, og selvfølgelig bør vi det.

Vi bør også medvirke til, at så mange andre lande som muligt forholdsmæssigt tager mindst lige så mange, som vi kan gøre. Det er vores opgave, men jeg tror, vi gør det i højere grad ved at markere, at der må en større lighed til i vores behandling af flytninge rundt omkring end den, der er i øjeblikket. Jeg er ganske enig i, at dette ville være et værdigt svar, men det kan man ikke tilvejebringe ved en kvote, som kun vedrører spontanflytninge. Det kan man gøre ved at have nogle principper for modtagelse af spontanflytninge, suppleret med en betydelig større kvote for FN-flytninge, end vi har i øjeblikket. Det må være svaret.

Så nævnte fru Ebba Strange vist også, om vi ikke er bekymrede over den henvendelse, vi har fået fra FNs højkommisær. Jeg har været inde på det, men jeg vil gerne præcisere, at det, FNs højkommisær i sit sidste telex nævner, er nogle proceduremæssige problemer, som jeg skal vende tilbage til om et øjeblik, fordi min taletid nu er udløbet.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Jeg talte ikke om kvoter; jeg synes, det er meget vanskeligt at tale om kvoter i forbindelse med flytningelovgivningen endnu. Jeg nævned, præcis hvor mange der havde søgt asyl i Danmark i perioden fra 1. januar til 5. oktober 1986, og vi har også fået informatio-

ner om, at omkring et sted mellem 30 og 40 pct. i øjeblikket får afslag på deres asylansøgning. Så kan man selv regne ud, hvor mange af de asylansøgere, der kommer, der faktisk får flygtningestatus i Danmark.

Man kan jo prøve at lave lighed mellem de rige lande på forskellig vis. Man kan gøre det ved at sige: nu forringer vi også vores lov – som der har været tendens til i andre lande – så bliver vi mere lige. Man kan også gøre det ved at sige: vi fastholder vores gode lov, og så fortsætter vi med at lægge internationalt pres på de andre lande. Og så kunne det jo være, at de også ville løse deres part af opgaven.

Så vil jeg godt sige til fru Pia Kjærsgaard, at statistik kan jo bruges på utrolig mange måder, og det er den vel nok blevet i denne sag, for selvfølgelig kan fru Pia Kjærsgaard da vise dage og måneder, hvor der er indrejst flere asylansøgere forholdsmæssigt i Danmark end i andre lande. Det korte af det lange er, at Danmark stadig væk befinder sig et godt stykke nede på søjlen i forhold til Vesttyskland og Sverige især, men også andre europæiske lande, når det drejer sig om antal flytninge pr. indbygger, og det synes jeg er mere interessant, end at der i en periode er indrejst mange. Men det er jo klart det, der var baggrunden for de forslag til ændring af loven, vi står med i dag, og derfor har vi da også dagligt fået at vide fra justitsministeren, hvor mange asylansøgere der nu er indrejst, og da det hele strammede til, eller da vi fik disse forslag, indrejste der over 100 om dagen.

Nu er vi igen nede på sådan 30, 40, 50 stykker. Jeg ved ikke, om det er alarmerende, det er det ikke for mig!

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Når nu hr. Ole Espersen siger, at der ikke er de motiver, som jeg skyder ham i skoene, så kunne jeg spørge: hvilke motiver er det så? Er det, fordi der er et folketingsvalg i sigte inden for et års tid og Socialdemokratiet og regeringspartierne eventuelt er blevet bange for, at man vil blive svigtet af vælgere. Det kunne jeg da også godt frygte var det, der ville ske. Det er også blevet sagt heroppefra, og det står også i loven, at loven skal justeres inden for det næste års tid.

[Pia Kjærsgaard]

Man taler om alle de asylsøgere, der bliver afvist – der er nu ikke så mange, men der er jo dog trods alt nogle. Jeg har stillet justitsministeren et skriftligt spørgsmål, hvori jeg har spurgt ham, om man har nogen beviser for alle de rædselshistorier, man kan læse i pressen om, hvad de bliver udsat for, når de er sendt tilbage til deres hjemland, og der er altså ikke et eneste bevis på hverken tortur eller henrettelse.

Statistik, siger fru Ebba Strange. Jamen jeg ved da, at fru Ebba Strange bruger statistik, når det passer ind i SFs ideer, og ellers er statistik åbenbart ligegyldig. Som jeg tit har sagt, har fru Ebba Strange henvist til et gammelt tal fra 1982, hvor der var 1 flygtning pr. 1.285 indbyggere. Det kunne fru Ebba Strange godt bruge. Da det så har vist sig at være forkert, kan man åbenbart ikke bruge statistik længere, for nu er det jo sådan, at pr. maj måned var det 1 flygtning pr. 345 danskere, og tallet skal nok være faldet væsentligt, men jeg skal nok spørge justitsministeren i løbet af efteråret, så vi kan få det korrekte tal oplyst, og så vil jeg i hvert tilfælde have lov at bruge det, selv om det ikke passer i fru Ebbas Strange kram.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne begynde dette indlæg med at sige et par ord om ændringsforslagene. Der er stillet et ændringsforslag til lovens § 7, stk. 2, hvis tekst og ordvalg efter vor opfattelse er udmærkede. Jeg har forgæves indtil nu bedt om, at det siges, at der ikke gennem bemærkningerne tilstræbes en anden fortolkning end den, der hidtil har været gældende, og den, som er brugt i bekendtgørelsen, hvor man siger, at det ikke er nok, at et land har godkendt flygtningekonventionen fuldt ud – det er det, man bruger i bemærkningerne til ændringsforslaget – men hvor man også følger det, sådan at vedkommende asylsøger kan føle sig i tryghed. Hvis jeg kan få forsikring for, at det ikke er tænkt som en ændring i praksis, vil vi gerne anbefale, at man stemmer for det ændringsforslag; hvis vi ikke kan få den erklæring, kan vi ikke støtte det.

Med hensyn til lovens § 48 mener jeg, at det er umuligt for Det Radikale Venstre at støtte ændringerne, sådan som de foreligger. Jeg vil her tage det sidste ændringsforslag, hvor man foreslår, at der indføjes et 7. pkt. i

den tekst, som forligsparterne er blevet enige om. Der står i 7. pkt., at hvis man ikke udvises eller ikke afvises, har man ret til at tale med en repræsentant for Dansk Flygtningehjælp. Dermed har man udelukket en samtale med dem, der afvises og udvises – hvis man følger teksten – og jeg gør opmærksom på, at både justitsministeren og den konservative ordfører sagde, at der nu forelå klare lovtekster. Det er et meget væsentligt punkt for os, og jeg skal vende tilbage til det.

Om selve lovforberedelsen vil jeg gerne sige, at lovforslaget efter min opfattelse dels har været udsat for en hurtig behandling – og dertil kan man så sige: jamen det haster også – men at der dels også har været mangler i de oplysninger, vi har fået fra Justitsministeriet. Justitsministeriet burde have gjort os opmærksomme på, at de ændringsforslag, der blev stillet, gik på tværs af de anbefalinger, Danmark har anbefalet alle lande at følge. Det forekommer mig at være en så væsentlig forudsætning, at alle, som i tillid til, hvad der i øvrigt er blevet sagt af bemærkninger til lovforslaget, har syntes, at det var et godt lovforslag, har været vildledt, fordi der ikke er sket det, at man fra ministeriets side har gjort opmærksom på, at vi ved at vedtage dette lovforslag kom til at gå på tværs af det, som vi har anbefalet i De Forenede Nationer.

Jeg blev bebrejdet i retsudvalget, at jeg ikke havde sørget for, at der blev stillet spørgsmål. Jeg kan godt sige her – det må jeg da have lov til at sige, eftersom det var mine egne udtalelser til retsudvalget – at jeg var forfærdet over, at ikke ét medlem i retsudvalget havde stillet spørgsmålet: hvordan forholder dette ændringsforslag sig til det, Danmark har anbefalet alle lande at følge?

Måtte jeg derefter komme til det, som det drejer sig om for mig – og det var derfor, jeg spurgte hr. Ole Espersen, om han ikke fandt, at Højkommissariatets indlæg dog af alle de indlæg, der har været, var det væsentligste. Det kom sent, det kom kl. 11 om formiddagen; vi fik det ved 18-tiden i udvalget. Det, der ligger i udtalelsen fra Højkommissariatet, er først en anerkendelse af Danmarks gældende lov, som man fremhæver som et mønster for andre lande. Men derefter er det en meget skarp påpegning af, at Danmark overtræder den ene regel, som man har lovet at følge, efter den anden.

[Bernhard Baunsgaard]

Man kan sige, at denne regering vel ikke har overtrådt noget, som den har anbefalet. Jo, det har den. Jeg spurgte den konservative ordfører før; jeg fik ikke noget svar. Nu kan der jo være mange grunde til det. Det kan jo være, at den konservative ordfører ikke kendte anbefalingen. Det kan være, at man ikke huskede, at jeg stillede spørgsmålet, og endelig kan det jo være, at man ikke ønskede at kommentere det, fordi man bevidst overtræder den. Det er den anbefaling, som Højkommissariatet også henviser til, og som jeg nævnte har været betegnet som XXX i Højkommissariatets telex, og som i samlingen af anbefalinger og vedtagelser har nr. 38. Det drejer sig om, hvorvidt en asylansøger kan afvises, mens hans asylansøgning er til behandling i Danmark.

Anbefalingen om, at en asylansøger skal have lejlighed til at tale med en repræsentant for Højkommissariatet, er for mig væsentligst af alle de anbefalinger, Danmark har givet alle lande. Jeg har nævnt, at for mig er det bekymrende, at vi ikke selv følger vore anbefalinger, og endnu mere bekymrende, at vi efter at have fulgt dem nu går væk fra dem. Det er klart, at det bliver et alvorligt tilbageslag for skabelse af den internationale retsstilling for alle mennesker, som er så væsentlig, synes jeg, for Danmark og i hvert fald for Det Radikale Venstre.

Et land som Holland fører af meget forståelige grunde en meget restriktiv politik – efter de oplysninger, jeg har kunnet fremskaffe. Jeg nævnte ikke grunden til, at Holland er i en klem situation, men det er jo de mange molukker, der fik indrejse til Holland, dengang det hollandske koloniherrødemme ophørte; de har et meget stort problem dér, og derfor er de meget restriktive over for at modtage flygtninge nu. Men selv i dette land giver man mulighed for en asylansøger, der skål afvises, selv i dette land giver man vedkommende mulighed for at tale med en repræsentant for Højkommissariatet. Jeg synes, at det er et forfærdende tilbageskridt og et forfærdende mønster, Danmark stiller op, hvis vi dog ikke vil anbefale det.

Jeg forlanger ikke, jeg drømmer ikke om, at vi kan komme tilbage til 1983-loven, hvor vi søgte at skabe en virkelig retstilstand, hvor vi anerkendte andre mennesker, uanset hvor de kom fra, men jeg drømmer om og håber på, at jeg kan påvirke forligspartierne til at

give lov til, at man får oplysning fra en repræsentant for Højkommissariatet, dvs. Dansk Flygtningehjælp. Jeg kan minde om, at vi fra forskellige politistationer udkommanderer betjente til at klare situationen ved grænsen. De har ingen menneskelig mulighed for at forstå, hvordan man skal behandle en sådan sag.

Jeg er for en gangs skyld enig med Fremskridtpartiets ordfører. Vi er nødt til at få en linje i vor flygtningepolitik. Det er der ikke. Hvis jeg behandlede flygtningespørgsmålet på samme overfladiske måde som statsministeren og justitsministeren, så ville jeg i dag sige, at Danmark på årsbasis nu skal modtage 1.500 flygtninge. Man tillod sig fra statsministerens og justitsministerens side den frihed at tage den dag, hvor der kom flest til landet, og sige: varer det her et år, så er det 25.000 flygtninge. Statsministeren lagde oveni: og så kommer der jo nok familie, og så når vi op på 50.000! Det er en skændig måde at behandle flygtningespørgsmålet på, og hvis jeg var lige så skændig, så sagde jeg: på årsbasis er det 1.500. Det er det, vi diskuterer.

I de dage, hvor det kogte op, var jeg til flygtningekonference for Folketinget i Strasbourg. Jeg boede i Kehl. Det er lige på den anden side af Rhinen i den del af Tyskland, hvor Niemöllers kirke er meget stærk. To gange i de dage, hvor jeg var dernede, havde den evangeliske kirke simpelt hen hovedhistorien på forsiden af den lokale avis, og den gik på dette: I taler om næstekærlighed, så er det nu!

Man kan vel forstå, hvilket chok det var for mig at komme tilbage til Danmark med statsministerens og justitsministerens overdrevninger og Krarups udtalelser.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Jeg lægger naturligvis meget vægt på de anbefalinger, der kommer fra FN's organisationer. Det vil jeg gøre lidt mere ud af i mit andet indlæg, når vi kommer til anden runde, men når hr. Bernhard Baunsgaard gør det til hovedessensen i sit indlæg, at vi skal overholde internationale forpligtelser og anbefalinger, går jeg ud fra, at det ikke kun gælder denne sag, men alle anbefalinger og

[Ole Espersen]

konventioner, som FNs organisationer står for.

FN har en anden organisation, ILO, Den Internationale Arbejdsorganisation. Den har en række konventioner om organisationsret og forhandlingsfrihed. Den nuværende regering har med hr. Bernhard Baunsgaards tilslutning to gange efter denne organisations opfattelse brudt klare juridiske forpligtelser i forbindelse med overenskomstforlængelse og afskaffelse af dyrtidsregulering – uden nogen form for forhandling. Man har beklaget sig fra organisationens side, man har ønsket at sende en komité til Danmark for at undersøge dette spørgsmål. Det Radikale Venstre var med til at bryde disse FN-regler – den nuværende regering har givet afslag til den komité, som man gerne ville sende til Danmark for at undersøge spørgsmålet.

Det var en konvention, det var en juridisk forpligtelse, fastsat af os og andre lande inden for organisationens regi. Et klart internationalt brud. Det interesserer åbenbart ikke hr. Bernhard Baunsgaard.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

En flygtningedebat kan øjensynlig give anledning til mangt og meget, også til at drøfte ILO.

Jeg har fået henvendelsen fra LO, og jeg har svaret LO, at der ikke i Danmark er gennemført en regel, der forbyder frie forhandlinger. Jeg har svaret dem, at dette, at man i en nødsituation, hvor Danmark stod over for et forfærdende statsunderskud, var nødt til at suspendere det én gang, og at dette efter min mening var tilgiveligt. Men ellers er der frie forhandlinger – det ved hr. Ole Espersen dog.

Når jeg kan sige det andet, er det jo, fordi hr. Ole Espersens regering gang på gang har anbefalet Folketinget i givne, meget skrappe økonomiske situationer at se bort fra, at man griber ind over for organisationerne. Jeg kan jo minde om, at hr. Ole Espersens parti i sin tid gennemførte indgrebet med suspendering af dyrtidsreguleringen, som medførte valget og det efterfølgende meget skarpe nederlag for Socialdemokratiet, og det må jo også siges at være et brud på ILO-konventionen, men altså ikke noget, der angriber selve prin-

cippet. Og det gør den nuværende regering heller ikke.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Nu kan jeg forstå, at det er Danmark, der er i en nødsituation. Nu er det altså ikke alene flygtningene, der er det, nu er Danmark i en nødsituation. Og vi er i en nødsituation, der efter hr. Bernhard Baunsgaards opfattelse gør det rimeligt, og lovligt åbenbart, at bryde internationale konventioner. Der er ingen som helst tvivl om, at det er det, vi har gjort, og der er ingen nødsituation, der giver nogen regering ret til at bryde organisationernes ret til forhandlinger, før der træffes beslutninger af den karakter, som regeringen har truffet. Der foreligger et helt klart brud.

Når jeg nævner det, så er det ikke for at komme bort fra flygtningediskussionen, men fordi hr. Bernhard Baunsgaard i den grad lægger vægt på enhver anbefaling fra FNs højkommisær.

Det gør vi også, men vi lægger altså også vægt på bindende forpligtelser, og de er brudt, og det er der ingen der kan hævde med nogen som helst rimelighed ikke er sket. Og det er sket med Det Radikale Venstres samtykke.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

En kort bemærkning til hr. Bernhard Baunsgaard, og så går vi tilbage til talerrækken.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hr. Ole Espersen forsikrer os, at det er ikke for at komme væk fra flygtningediskussionen, at han pludselig giver sig til at diskutere den internationale sammenslutning af fagforeninger – altså ILO. Det kunne man nu godt få en mistanke om.

Jeg kan gentage til hr. Ole Espersens og andres oplysning: den nuværende regering har fulgt det mønster, som socialdemokratiske regeringer tidligere har anbefalet Folketinget. Vi har ikke gennemført en lov, der forbyder frie forhandlinger. Vi har grebet ind i en enkelt situation, hvor man fra den socialdemokratiske mindretalsregerings side hav-

[Bernhard Baunsgaard]

de lagt op til en politik, der ville være katastrofal for Danmark.

Der er ingen katastrofe med hensyn til at modtage flygtninge i Danmark med det antal, der hidtil har meldt sig, og som i disse dage – for at være lige så skændig, som regeringen har været – altså drejer sig om 1.500, hvis det fortsætter et år med det nuværende ansøgertal.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Jeg er ikke bekendt med, at nogen socialdemokratisk regering er blevet kritiseret af ILO for at bryde nogen som helst form for konvention, som vi har tilsluttet os. Vi har forhandlet, i det omfang der var pligt til at forhandle. Det er det, denne regering ikke har gjort.

Må jeg så sige, at når jeg nu stopper debatten her, så er det, fordi hr. Bernhard Baunsgaard kalder ILO for den internationale sammenslutning af fagforeninger. Det er en FN-organisation, der består af fagbevægelser, arbejdsgivere og de enkelte landes regeringer. Det er dog noget helt andet.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg beklager, at jeg oversatte ILO for lidt opfattende; det skal jeg ikke gøre så.

Nej, jeg tror heller ikke, at socialdemokratiske regeringer vil blive bebredt af ILO. Der har man jo gode forbindelser.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.47

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges.

Kofod-Svendsen (KRF):

Inden jeg kommenterer de enkelte ændringsforslag, vil jeg gøre et par generelle bemærkninger. Den ene er, at jeg mener, at den udlændingelov, vi fik i 1983, var god og rigtig, men det udelukker jo ikke, at der fore-

tages nogle justeringer, når der kommer en ny situation, som ikke var forudset eller kendt, da loven blev vedtaget. Derfor mener jeg, at man ikke ændrer de grundlæggende principper, fordi man foretager nogle justeringer, og Kristeligt Folkeparti mener, det er væsentligt, at vi fastholder de grundlæggende principper, samtidig med at vi arbejder med en nødvendig justering.

Behovet for denne justering redegjorde jeg detaljeret for under første behandling, og derfor skal jeg blot kort nævne nu, at hovedproblemet jo er, at der er asylansøgere, som er i en sikker og tryk situation i Tyskland, men som så er brudt op og har søgt asyl i Danmark; nogle af dem har oven i købet en asylansøgning under behandling i Tyskland. Det er det, som er baggrunden for, at spørgsmålet om lovændring er kommet op.

Som det andet generelle punkt vil jeg sige, at Danmark fortsat skal tage del i løsningen af det internationale flygtningeproblem, og efter min opfattelse betyder det, at vi også i de kommende år skal regne med at modtage adskillige tusinde flygtninge. Jeg tror ikke, at man kan sætte et præcist tal på, men adskillige tusinde flygtninge mener jeg vi skal være med til at tage, og jeg håber også, at vi så hurtigt som muligt kan foretage en væsentlig forhøjelse af vores FN-kvota på de 250. Når vi har 15 millioner flygtninge i verden, må vi hele tiden spørge, hvem der er de mest trængende, så vi først og fremmest hjælper dem, der har størst behov for hjælp og bistand, når vi nu ikke kan løse flygtningeproblemet alene. Vi skal være med, vi skal arbejde i internationale sammenhænge, vi skal modtage adskillige tusinde, og vi skal fortsat tage imod mennesker, som er i en faresituation, i en truende situation, men disse principper er ikke i modsætning til, at man foretager en lovændring, så det bliver muligt på grænsen at afvise dem, der er i en faktisk trykedsituation. Det er den generelle målsætning, som mit parti ønsker at stå for.

Hvad de konkrete ændringsforslag angår, hilser vi meget velkommen den nye affattelse af § 1; det, at konventionsflygtninge og de facto-flygtninge i § 7 bliver ligestillet, er meget væsentligt for os.

Det, der er afgørende for os under punkt 2, er den faktiske trykedsituation, at sker der en afvisning, skal afvisningen ske til et

[Kofod-Svendsen]

land, hvor den asylsøgende er i en faktisk tryghedssituation.

Hvad det tredje ændringsforslag angår, finder vi det helt naturligt, at flygtningene, sådan som det tidligere var, får henvisning til en samtale med Dansk Flygtningehjælp, og at den er med i behandlingen af dem, der får deres sag prøvet her i Danmark. Det stod der i den gamle lov, og det skal selvfølgelig fortsat være gældende. Det er væsentligt, at det er den faktiske tryghedssituation, som skal være gældende ved en udvisning. Der kan, tror jeg man må erkende, opstå nogle tvivlstilfælde, og dér er det mit ønske, at tvivlen altid må komme flygtningen til gode.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jeg vil gøre nogle bemærkninger til hr. Kofod-Svendsen. Jeg tror egentlig ikke, at hr. Kofod-Svendsen og jeg er meget uenige om hensigterne, når vi diskuterer afvisningssituationen, altså hvis man afviser folk, skal det være til det, vi kalder en faktisk tryghedssituation, og hvis der er tvivl, bør den komme den asylansøgende til gode. Disse hensigter tror jeg hr. Kofod-Svendsen, jeg og alle mulige andre er enige om.

Men formiddagens debat viste jo netop, at udformningen af ændringsforslag nr. 2 betyder – og det erkendte og understregede hr. Ole Espersen også klart – at vi kommer til at afvise folk, hvor de havner i en situation, hvor de kan være udsat i hvert fald for forfølgelse. Det kan ske, netop fordi den formulering, vi har stående i ændringsforslag nr. 2, kun beskytter mod afvisning til et land, hvor der finder konventionsforfølgelse sted, men ikke beskytter mod afvisning til et land, hvor der finder anden forfølgelse sted. Derfor er der ikke nogen, der har afvist – og det har hr. Ole Espersen endda også erkendt – at vi må se i øjnene, at vi kan komme til at afvise nogle folk til forfølgelse. Ganske vist sagde hr. Ole Espersen, at det ikke var så slemt, men jeg vil gerne spørge hr. Kofod-Svendsen, om han, hvis det nu viser sig at være rigtigt – vi skal jo i retsudvalget senere – vil være parat til at overveje en ændret formulering af ændringsforslag nr. 2, sådan at vi direkte skriver, at der heller ikke skal kunne afvises til lande, hvor der finder det, vi kunne kalde de facto-forfølgelse, sted. Det er jo

et af kernepunkterne i diskussionen, og derfor synes jeg, det kunne være godt at få det opklaret, netop fordi vi er så enige om hensigterne.

(Kort bemærkning):

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg har jo forgæves i formiddags forsøgt at få et svar på, hvad de nye ord, man har brugt i bemærkningerne til ændringsforslag nr. 1, betyder. Når man taler om, at denne flygtningekonvention er fuldt ud anerkendt, tilsigtes der da med dette en realitetsændring fra den gældende retstilstand, hvor man lægger vægt på, at flygtninge rent faktisk er trygge i det land, som de henvises til.

Jeg vil gerne bede hr. Kofod-Svendsen hjælpe mig med at få et svar på dette. Det har ikke indtil nu været muligt. Det svar, jeg gerne vil have, for at jeg kan stemme for det, er, at der ingen realitetsændring tilsigtes med at bruge andre ord i bemærkningerne.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg kan ikke komme det nærmere end til at sige, at vi må sikre os, at flygtningene kommer tilbage til et land, hvor der er en faktisk tryghedssituation. Nu får vi et yderligere udvalgsarbejde, og dér kan man altid stille spørgsmål, men det, som er fremgået af debatten i udvalget, sådan som jeg har fulgt den – og jeg mener, at jeg har været med til hvert møde – og også det, der er kommet frem i svarene, er den faktiske tryghedssituation, og det synes jeg er det væsentlige. Vi har også fået det svar, at der ikke sker tilbagesendelse til Iran eller Polen. Det er nogle konkrete eksempler, og jeg mener også, der er nogle andre, men jeg synes næsten ikke, der er grund til at stå og læse op af bilagsmappen, da vi jo alle har den. Jeg synes, det er væsentligt, at de, der kommer fra et flygtningeproducerende land, ikke bliver sendt tilbage.

Imidlertid kan vi tænke os nogle grænsetilfælde. F.eks. kan jeg ikke garantere, at man i Tyskland, hvis vi afviser nogen, der kommer fra Tyskland, vil træffe præcis den samme afgørelse som Flygtningenævnet i Danmark i hvert enkelt tilfælde. Men vi kan faktisk gå et skridt videre – og det var jo

[Kofod-Svendsen]

fremme under debatten sidste år, at vi havde forskellige afdelinger under Flygtningenævnet – og sige, at man i disse grænsetilfælde kunne tænke sig, at det for en de facto-flygtning kunne blive et ja i én afdeling og et nej i en anden afdeling. Jeg tror heller ikke, at f.eks. Sverige vil foretage præcis den samme vurdering som Danmark af alle flygtninge. Men det afgørende er, at det er et trygt land, flygtningene bliver sendt tilbage til, og derfor er det vigtigt, at vi prøver på, så godt vi kan, at fastslå, hvilke lande der er trygge.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hr. Kofod-Svendsen har jo fuldkommen ret i, at det, jeg gerne vil have sikret mig med hensyn til ændringsforslag nr. 1, er, at det betyder, at flygtningen rent faktisk er i en tryktilstand. Det er bare det, jeg ikke hidtil har kunnet få klart svar på fra ministeren, og det er dertil, jeg beder om hjælp fra hr. Kofod-Svendsen, til at få ministeren til at sige, at det er sådan, det skal fortolkes. Så kan man naturligvis spørge: hvorfor så lave om på ordene?

I øvrigt mener jeg ikke, at hr. Kofod-Svendsen, at dømme efter det, han sagde, har forstået, hvad der står i ændringsforslaget til § 48, men det kan vi få lejlighed til at drøfte i udvalget.

Pia Kjærsgaard (FP):

Fremskridtspartiet mener, at ændringsforslagene bærer tydeligt præg af, at Socialdemokratiet endnu en gang har haft fingre i forslaget. Det har betydet en ny svækkelse af forslaget, som regeringen beredvilligt har godkendt. Det er sket til trods for, at justitsministeren ved første behandling udtalte, at regeringens forslag er en helhed. Helheden holdt altså, indtil de socialdemokratiske venner fik set forslaget igennem endnu en gang.

Jeg vil gerne igen spørge justitsministeren, hvor mange det er, man har registreret ved grænserne, som har søgt og fået opholdstilladelse i et andet land, inden de kom til Danmark. Under første behandling spurgte jeg justitsministeren om det samme, men dengang var justitsministeren mere optaget af at kommentere andre, uvæsentlige ting. Måske kan jeg få et svar nu fra justitsministeren. Jeg finder det fortsat meget relevant for hele

spørgsmålet, eftersom ministeren selv benytter det som argument for lovændringen at lade det indgå i § 7, stk. 3.

Ændringen til § 1, stk. 2, er ganske rigtigt en stramning, men en stramning i den forkerte retning. Der er tale om, at der skal gives opholdstilladelse til stort set alle, som vi har det i dag. I det oprindelige forslag benyttes ordet »kan«, og det er jo en ganske anden sag, men det ser ud til, at regeringen er gået med til de socialdemokratiske venners ændringsforslag, og det er meget beklageligt.

De to andre ændringsforslag er regeringen og de socialdemokratiske venner alene om at foreslå. I den førnævnte ændring havde man også fået SF med, men det er jo naturligt – dér er loven nemlig endnu dårligere.

De to ændringsforslag er smånusseri, som Socialdemokratiet også har haft indflydelse på, og da vi finder dem overflødige, vil vi stemme imod forslagene.

Jeg kan sammenfattende sige, at en vedtagelse af disse ændringsforslag – hvilket jo meget tyder på vil finde sted – betyder, at loven snart er lig den, vi har i dag, og det er Fremskridtspartiet langt fra tilfreds med.

Vi er modstandere af truslen over for transportører, som vi mener er urimelig, da regeringen vil pålægge nye restriktioner for at undgå bøder. Det er en indgriben i erhvervslivet, som ville have været overflødig, hvis regeringen ikke havde lavet den tåbelige flygtningelov, som gang på gang skal ændres.

Tilmed skrives der i betænkningen, at justitsministeren mener, der kan være et senere behov for at slække på de visumregler, som ministeren nu ønsker indført. Det er en speciel form for konsekvens, vi her er vidne til.

Bemærkningen i betænkningen om, at man vil tage flygtningevoten på 250 op til overvejelse, når denne lovændring har vist sig succesfuld, må være forkert. Hvis denne sag ikke var så dybt alvorlig, som den vitterlig er, kunne man fristes til at le højt ad den bemærkning. De ændringer, der sker nu, vil ikke bringe antallet af flygtninge ned i nærheden af 250.

Alligevel mener jeg, det er positivt, at vi kan notere os, at Socialdemokratiet nu også er ved at styre ind på det spor, som Fremskridtspartiet har banet i flygtningelovgivningen. Det skal de slet ikke have utak for. Der er lang vej endnu, men små skridt i den rigtige retning har også ret.

Tinning (VS):

Det er efterhånden lidt uoverskueligt at finde ud af for dem, der ikke har været med hele vejen, og på nogle måder er det også uoverskueligt for os. Jeg tror, at de almindelige medlemmer af Folketinget spørger sig selv: hvad er det egentlig, der haster sådan med alt det her? Hvad er de faktiske konsekvenser af den vedtagelse, der nu er lagt op til? Og hvad er det egentlig, FN's kritik, som man hører så meget om, handler om?

Jeg vil gerne sige noget om alle tre ting. For det første: hvorfor haster det så meget? Da justitsministeren fremsatte sit forslag, skrev han i fremsættelsestalen, at en fortsættelse af den nuværende tilstrømning betyder, at mere end 35.000 asylansøgere vil indrejse til Danmark på årsbasis – der skulle skræmmes. Nu er det jo heldigvis sådan, at vi undervejs i behandlingen af dette forslag bad om at få at vide, hvor mange der faktisk kommer. Og mens vi har behandlet dette lovforslag, er der i gennemsnit kommet 37 ansøgere om dagen. Det svarer til 13.500 på et år. Hvis strømmen fortsætter, hvis man kan kalde det en strøm, men altså hvis dette antal fortsætter, vil vi nå op på ca. 11.500 i 1986. Det afgørende argument i statsministerens åbningstale og i justitsministerens fremsættelsestale, nemlig at der er så mange, der belaster vores system, har altså vist sig ikke at holde. De medlemmer af Folketinget, der i morgen vil færdiggøre denne sag med henvisning til, at der kommer så mange, at det er uoverkommeligt, tager altså fejl.

Og det er ikke bare noget, VS siger, for det kunne man jo så se hen over, men Dansk Flygtningehjælp, som jo er nogle af dem, justitsministeren gerne vil tage hensyn til, har faktisk skrevet til Folketingets retsudvalg den 10. oktober i år:

»I øvrigt tillader de seneste dages fald i antallet af asylsøgere efter Dansk Flygtningehjælps opfattelse, at man i Folketinget vil kunne give sig tid til en grundig behandling af det komplicerede spørgsmål om, hvordan en ændring kan gennemføres.«

Det er altså ikke det store antal, justitsministeren talte om; der foreligger endda en henvendelse fra Dansk Flygtningehjælp – dem, justitsministeren påstår at ville hjælpe – som siger: slå koldt vand i blodet, tag det roligt!

Så kunne vi sige: jamen hvis nu det er fuldstændig klart, hvad dette her drejer sig om, og hvad det ikke drejer sig om, var der vel ikke nogen grund til at vente, bare fordi Dansk Flygtningehjælp synes, vi kan vente. Det er jeg enig i. Men debatten har jo også vist, at det er utrolig uklart, hvad det drejer sig om.

Jeg vil gerne vende tilbage til den diskussion, vi har haft i formiddags. Vi hørte uklarheden senest, da hr. Kofod-Svendsen var heroppe. Hvad betyder dette her? Jo, hr. Kofod-Svendsen siger, meningen med det er, at vi ikke afviser nogen til et land, hvor de ikke befinder sig i en faktisk trykkesituation. Men det ved vi godt er meningen. Det, der er problemet, er, at det juridisk er skrevet på en sådan måde, at det kommer vi til alligevel. Det har hr. Ole Espersen, som i en eller anden grad kan sin jura, bekræftet her i løbet af formiddagen. Der vil ske afvisning af folk til forfølgelse, sådan er det. Det må hr. Kofod-Svendsen også vide. Det er mod hr. Kofod-Svendsens hensigter. Jeg tror også, det er mod andres hensigter. Jamen så er vi altså nødt til at have det lavet om. Det er den ene ting. Sådan som det er nu, vil der ske afvisning til faktisk forfølgelse.

Men der er et andet hovedpunkt, som vi slet ikke har diskuteret endnu, og som jeg sagde tidligere på dagen at jeg ville vende tilbage til. Det er: hvordan sker der ændringer i vurderingen af, hvilket land vi kan afvise til, og hvilket land vi ikke kan afvise til? Praksis efter denne vedtagelse vil jo være, at der står en betjent i lufthavnen med en liste, og at der står på listen: her kan vi afvise til, og her kan vi ikke afvise til. Men alle, der har beskæftiget sig bare lidt med disse spørgsmål, ved, at forholdene i de lande, vi taler om, ændrer sig løbende. Om der sker konventionsforfølgelse, om der er fare for at blive sendt videre fra ét land til et andet land, hvor der sker konventionsforfølgelse, er forhold, der ændrer sig fra måned til måned, fra uge til uge – ja tit fra dag til dag. Derfor må vi spørge: får betjenten nu besked? Når betjenten står med en eller anden asylansøger, der siger: jeg kommer ikke direkte hjemmefra, jeg er taget over en eller anden transitroute, men jeg er forfulgt dér, hvor jeg kommer fra – så siger betjenten: lad os se engang, jeg har en bog; nej, du står ikke på listen; det er du ikke. Så insisterer vedkom-

[Tinning]

mende meget fornuftigt. Så telexer man ind til direktoratet, og hvis de ikke giver kontrordre, så er det bare tilbage.

Hvad betyder det i praksis? Det betyder følgende: når det på et tidspunkt går op for Udenrigsministeriet, måske for Flygtningehøjkommissariatet, måske for Røde Kors, måske for Dansk Flygtningehjælp, at der i disse lande faktisk sker forfølgelse, fordi man får nogle eksempler på, at der sker forfølgelse i nogle områder, hvor der ikke tidligere skete forfølgelser – eksempler, man bl.a. vil komme til at få, fordi Danmark har afvist folk til disse områder – så skal Justitsministeriet nørkle sig sammen til at acceptere, at det er rigtigt nok. Når det har gjort det, giver det betjenten besked, og så vil man ikke blive afvist til det pågældende område.

Hvad betyder det i praksis? Det betyder, at der vil ske afvisning til områder, hvor der finder forfølgelse sted, fordi den pågældende betjent ikke ved bedre, fordi mange andre ikke ved bedre, og måske fordi Justitsministeriet eller Udenrigsministeriet ikke vil vide bedre. Vi får altså et system, hvor vi siger: vi sender dem tilbage, fordi der os bekendt ikke sker nogen konventionsforfølgelse. Men det kan jo ændre sig. Og det betyder en afvisningspraksis, som bliver afhængig af, hvor mange kendte forfølgelsestilfælde vi får på bordet. Det er uhyggeligt, men det bliver realiteten.

Det tredje punkt – hvad FN's kritik handler om – er egentlig meget enkelt. Det er sagt af Jessen-Petersen selv i konklusionen på hans første telex. Det var det, der ankom ovre i Justitsministeriet kl. 11.16, som justitsministeren ikke kendte noget til senere på aftenen, da han sad foran Folketingets retsudvalg, men som dukkede op ved 19-tiden. Jeg spørger mig selv i en parentes: når den slags ekspeditionsfejl kan ske i Justitsministeriet – under justitsministerens ansvar selvfølgelig – når det handler om at få fundet et telex frem og sendt det over til det folketingsudvalg, der beder om det, hvordan forestiller man sig så, at det ministerium skal administrere afvisningspraksis? Det er heller ikke godt at vide, hvor mange af den slags ekspeditionsfejl der sker, i sagens natur får vi jo ikke noget at vide om det.

Det, Jessen-Petersen siger til slut i sin henvendelse i det første telex, der altså ankom

kl. 11.16 og brugte mere end 7 timer på at nå frem, er:

»Vi forstår udmærket de problemer, Danmark har netop nu i forbindelse med, at man modtager et uforholdsmæssigt stort antal spontanasyllansøgere. Vi håber imidlertid, man finder en udvej til at finde frem til et system og en fremgangsmåde, hvorved Danmark på den ene side vil være i stand til at kontrollere situationen på tilfredsstillende vis, og hvorved Danmark på den anden side ikke vil komme i konflikt med de beslutninger, der er truffet af Flygtningehøjkommissariatets eksekutivkomité, og hvis moralske værdi er afhængig af den udbredelse og respekt, de nyder. Vi tror, det er derfor, at danske delegationer altid har spillet en så aktiv og konstruktiv rolle med hensyn til at fremme og støtte disse principper i vor eksekutivkomité.«

Det, han siger, er altså – og dér mener jeg at hr. Ole Espersen har delvis ret – at dette ikke i første omgang er et juridisk spørgsmål. Nej, der er ikke tale om, at vi tilsidesætter internationale forpligtelser; det er fuldstændig rigtigt. Det, der er tale om, er, at vi er med til selv, endda i enstemmighed – for sådan nogle vedtagelser laves jo med konsensus – at vedtage nogle anbefalinger om, hvordan vi skal behandle både asylansøgere og flygtninge, og dem tilsidesætter vi så. Det er i høj grad et moralsk og det er i måske endnu højere grad et politisk spørgsmål. Det, Jessen-Petersen siger i sit andet telex – og det er med direkte adresse til det forlig, som er indgået mellem Socialdemokratiet og regeringen – er, at han vil gentage, at de procedurer, der er indeholdt i forliget, er »i uoverensstemmelse med vigtige anbefalinger fra Flygtningehøjkommissariatets eksekutivkomité«.

Det er i hvert fald det, han stadig væk er bekymret for.

Det har Folketingets medlemmer ikke tid til at diskutere, for vi skal være færdige i morgen. Det har Folketingets retsudvalg tid til at diskutere på et par dage, fordi vi skal være færdige i morgen.

Den 20.-21. i denne måned, altså på mandag-tirsdag, er der et møde i Højkommissariatet, hvor man bl.a. skal diskutere fordelingen af spontanasyllansøgere på de europæiske lande – et særligt møde om det problem,

[Tinning]

vi faktisk behandler nu. Hvorfor skal dette 10 dages projekt, som det jo er, piskes igen? Jeg vil bede både hr. Ole Espersen og justitsministeren give mig et svar. Hvorfor? Er det, fordi man bilder sig ind, at vi står stærkere på det møde, når vi kan sige: nu har vi i hvert fald begrænset, så nu må I andre også tage jer sammen, eller hvad er det, man bilder sig ind?

I begyndelsen af november vil vi på FN-generalforsamlingen i den 3. komité fremlægge et konkret forslag, der handler om løsning af flygtningproblemerne og handler om, at de enkelte FN-medlemslande må påtage sig deres del af ansvaret. Mener justitsministeren og hr. Ole Espersen, at vi står stærkere i de diskussioner i 3. komité, når enhver kan fortælle os, at vi ikke engang selv kan finde ud af at leve op til de anbefalinger i FN's Højkommissariats Eksekutivkomité, vi selv har anbefalet? Mener de herrer, at vedtagelsen af dette her i morgen, hvor uansvarligt det end er, under alle omstændigheder vil være en styrkelse af vores forhandlingsposition, eller hvad er meningen?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne have anledning til at komme med nogle få bemærkninger i fortsættelse af hr. Tinnings betragtninger over den situation, vi stiller asylsøgere i for fremtiden. Jeg synes, det var helt korrekt, som hr. Tinning fremhævede, at politiet ikke kan vide besked. Det er helt umuligt, og det ville være urimeligt ud fra enhver betragtning at stille dette krav til politiet, eftersom de jo meget tit med kort varsel udkommanderes til at tage sig af disse sager. Så langt er jeg helt enig, og jeg synes, det er meget væsentligt, at det bliver understreget: politiet har ingen mulighed for at have denne viden.

Men jeg vil gerne føje til, at beslutningen heller ikke træffes af politiet, det er direktoratets mand, der træffer beslutningen. Men hvorfor er det så væsentligt, at der er én til stede fra Dansk Flygtningehjælp? Jo, for Dansk Flygtningehjælp skal tale direkte med asylsøgeren. Dansk Flygtningehjælps repræsentant skal vide besked, kan vide besked og har, så vidt jeg har kunnet følge det, i alle tilfælde vidst besked og har i adskillige til-

fælde kunnet rette det grundlag, som en beslutning skal træffes på.

Derfor er det så afgørende for mig og mit parti, at vi får denne indrømmelse ført igen, selv om man i øvrigt gennemfører en svækkelse af retstilstanden. Jeg synes, det ville have været så stort, om Danmark dog fastholdt, at mennesker, uanset hvordan man i øvrigt behandler dem, et eller andet sted i verden, dog ét sted, havde menneskeret. Det er derfor, jeg er så ked af, at vi gennemfører netop disse ændringer.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Der er grund til for mig efter det meget intensive arbejde, der er gjort i retsudvalget, at sige tak for den ihærdighed, hvormed man har behandlet det lovforslag, jeg har fremsat, også således at retsudvalget efter et indgående arbejde allerede søndag aften nåede så langt frem, at et flertal kunne danne sig med henblik på gennemførelse af lovforslaget.

Socialdemokratiet har jo gennem hr. Ole Espersen meddelt, at man er parat til at gennemføre denne begrænsning, og hermed følger man jo helt det op, hr. Ole Espersen og andre i Socialdemokratiet har givet udtryk for i den sidste måned, hvor vi har drøftet denne sag.

Jeg synes, at det er en tilfredsstillende lovgivning, vi er nået frem til her ved anden behandling, og jeg mener, den har mulighed for at virke på den måde, det er hensigten.

Men jeg synes da, at hele udvalget har udført et udmærket arbejde – interesseret sig for de væsentlige ting – og derfor var jeg lidt forundret over, at hr. Bernhard Baunsgaard i forbindelse med et bestemt spørgsmål, der ikke var stillet, talte om, at han var forfærdet over, at ingen i udvalget havde stillet spørgsmålet. Det kunne jo lyde som en underkendelse af medlemmernes kvalitet med hensyn til at stille spørgsmål, og det vil jeg sige er ganske uberettiget. Det gælder i almindelighed for retsudvalget: jeg mener ikke, der er nogen tilbageholdenhed med at stille spørgsmål. Jeg tror, det er det udvalg, der stiller de fleste spørgsmål i Folketinget i det hele taget, og jeg mener altså – åbenbart i modsætning til hr. Bernhard Baunsgaard – at medlemmerne stiller særdeles relevante spørgsmål.

Jeg var lidt ked af, at hr. Tinning til sidst kom ind på et spørgsmål om besvarelsen af

[Justitsministeren]

noget, der vedrører et telex sendt fra Højkommissariatet. Jeg troede i og for sig, at det var hr. Tinning bekendt, at vi den pågældende dag her i Folketinget havde vigtige forhandlinger, der vedrørte Justitsministeriet – det var om økonomisk kriminalitet og produktansvar – og at vi derudover havde en række lovforslag fra SF til behandling – kort sagt, at det var min opgave at være til stede her i Folketinget.

Jeg havde dog ikke ment efter Folketingets formands stærke henstilling til alle medlemmer om at være til stede i salen, så at skulle mødes med bebrejdelser over, at man passede arbejdet i salen. Jeg fik det pågældende telex, da jeg havde afsluttet mødet i retsudvalget; der var bogstavelig talt ikke noget mellemrum mellem kravet om min tilstedeværelse i salen og det tidspunkt, hvor jeg gik i retsudvalget. Jeg må erkende, at der ikke var så forfærdelig mange vidner, hvis vi tager Tingets medlemmer, på den beskrivelse, jeg her har givet. Der er altså andre, der ikke helt i samme omfang ønsker at følge formandens udtrykkelige henstilling om tilstedeværelse i salen. Jeg glæder mig over, at det er blevet bedre, når vi ser ud over den i dag. Jeg håber, det vil blive endnu bedre, men så kræver det også, at ingen begynder at komme med bebrejdelser, fordi vi passer vort arbejde her i salen.

Det har jo været drøftet ganske naturligt under denne behandling, om det, vi ville opnå med lovforslaget, nu også blev opnået. Ja, jeg mener, vi har opnået det dobbelte af det, vi skal. Vi har, når dette lovforslag er vedtaget, en mulighed for ved grænsen at afvise de personer, der kommer hertil og opholder sig dér, hvor de kommer fra, under trykke omstændigheder, og når der er en sikkerhed for, at vi opfylder konventionen fra 1951 på en sådan måde, at der ikke – hvad konventionen jo også indeholder – sker nogen tilbage-sending til et land, hvor de pågældende bliver forfulgt.

Der har været debatteret enkeltheder i forbindelse med dette, væsentligst på korte bemærkninger om lovforslagets § 1, nr. 1. Jeg kan forstå på de bemærkninger, der er blevet gjort af hr. Bernhard Baunsgaard, fru Ebba Strange og hr. Tinning, at der vil komme ændringsforslag på dette punkt, og det skal vi jo så tage stilling til. Jeg har ikke mere at sige vedrørende den debat, der her er rejst.

Det andet spørgsmål, der har været fremme, er, skal vi sige det internationale samarbejde inden for FN. Jeg gør opmærksom på, at dette lovforslag har sit grundlag i, at vi ønsker at tilstræbe alle steder, hvor vi har mulighed for det, at få udvidet det internationale samarbejde, også således at de principper, vi har anlagt i vores lovgivning, kommer til at gælde internationalt. Gør de da det? Jamen når en af Højkommissariatets repræsentanter i forbindelse med en lovændring nu går så stærkt ind i et enkelt – og jeg synes ret underordnet – punkt, undrer det mig, at man har været så passiv over for det faktum, at vi vel faktisk er det eneste land, der opfatter første asylland som en direkte forpligtelse. Jeg kender i hvert tilfælde ikke andre lande, hvor man regner det for en juridisk forpligtelse igen at modtage personer, som har været asylansøgere i det pågældende land, men som søger til andet land. Jeg synes, det er en vældig opgave for Højkommissariatet at gå ind i dette, og jeg gør opmærksom på, at der ikke er nogen som helst fravigelse i lovforslaget på dette meget vigtige punkt. Men hvis det var gældende alle andre steder, kunne vi have nøjedes med en anden lovgivning, for det, der er galt, er jo, at de pågældende ikke tager tilbage.

Fru Pia Kjærsgaard spurgte mig før, hvor mange vi kunne sende tilbage, og jeg går ud fra, det var efter den regel, jeg her omtalte. Vi har forsøgt at sende 300–400 tilbage i dette tilfælde til Vesttyskland, men vi har ikke kunnet sende dem alle tilbage, fordi hverken Vesttyskland eller andre lande har samme forpligtelse med hensyn til at modtage, hvis man er første asylland.

Jeg siger det her, for når Højkommissariatet gerne – og det hilser jeg velkomment – vil drøfte spørgsmålene med os, må vi vel også have lov til at svare, at her synes vi sandelig, der var en virkelig stor opgave for Højkommissariatet.

Jeg synes også, vi kan henvise til, at vi har nogle retssikkerhedsbestemmelser her i landet, som jeg i hvert fald ikke kender bedre i andre lande, og hvor vi med rette kan sige, at det måtte være en idé for Højkommissariatet, FN og alle andre at få sådanne retsgarantier gennemført i andre lande.

Overskrider vi så noget? Ja, hr. Bernhard Baunsgaard og andre har jo beskæftiget sig meget med den henvendelse, vi har modtaget

[Justitsministeren]

fra UNHCR. Henvendelsen drejer sig om følgende – og jeg tillader mig at læse op fra den bestemmelse, der er oversat til dansk, og som jo altså er en henstilling og intet andet:

»Der skulle gives ansøgeren de nødvendige faciliteter, herunder bistand af en kompetent oversætter med henblik på forelæggelse af hans sag for vedkommende myndigheder. Ansøgere skulle også have mulighed for at kontakte en UNHCR-repræsentant, om hvilket de skulle behørigt underrettes.«

Hvordan foregår så behandlingen her i landet både før lovforslaget og efter? Den foregår jo på den måde, at vi opfylder dette, både med hensyn til tolkebestemmelser og lign. og så sandelig også med hensyn til – hvis man kan betragte flygtningehjælpen som Højkommissariatets repræsentant her i landet i den situation – at de inddrages på enhver måde i behandlingen af deres sag. Der er altså ikke nogen som helst ændring på dette punkt.

Jeg har også bemærket, at det ikke er stærke indvendinger, Højkommissariatet har i sit svar, altså det nye telex. Jeg ved ikke, om svaret er nået til udvalget fra hr. Jessen-Petersen, der jo er Højkommissariatets regionale repræsentant for de nordiske lande, men deri skriver han – igen i oversættelse:

»Kære minister Ninn-Hansen, jeg henviser til mit telex af i går vedrørende ændring af udlændingeloven. Vi har nu haft lejlighed til at studere det reviderede udkast og har med glæde bemærket visse modifikationer i teksten. Vi må imidlertid gentage, at vore bekymringer om den proceduremæssige ordning, som blev berørt i det fjerde afsnit af vort telex, fortsat er de samme og derfor stadig forekommer at være i uoverensstemmelse med vigtige beslutninger truffet af UNHCRs eksekutivkomité. Vi håber, at disse spørgsmål stadig drøftes, og det er en selvfølge, at vi er til rådighed med henblik på enhver uddybning, som De måtte ønske at modtage.«

Ja, at det stadig drøftes, kan vi da dokumentere efter de timer, vi har tilbragt her, så på det punkt opfylder vi jo i hvert fald det.

Men det er vel også glædeligt at konstatere, at det efter de ændringsforslag, der er stillet, alene er dette punkt om en henstilling, som Højkommissariatet beskæftiger sig med.

Hvad er det så, det drejer sig om? Det drejer sig ikke om behandling af flygtningene med henblik på, om de kan få deres sag be-

handlet, for i det øjeblik deres sag behandles, indtræder alt det, som UNHCR lægger vægt på. Det drejer sig om grænsekontrol, og jeg kan henvise til det svar, jeg gav i retsudvalget sidste søndag, da man drøftede ikke den henvendelse, men Dansk Flygtningehjælps henvendelse om at skulle deltage i denne grænsekontrol.

Jeg mener faktisk, at grænsekontrollen er og skal vedblive at være en statsopgave. Det er muligt, man her i samfundet kan privatisere på flere områder, men man bør ikke gøre det, når det drejer sig om noget så vigtigt som grænsekontrol. Det er altså min opfattelse af det; det er muligt, at UNHCRs repræsentant har en anden opfattelse af dette, men det er der ikke noget at gøre ved.

Jeg skal i øvrigt ikke gå nærmere ind på de betragtninger, der er fremkommet fra ordførerne, undtagen en enkelt, som navnlig hr. Bernhard Baunsgaard beskæftigede sig med. Jeg gør det med en vis ulyst, fordi vi også gjorde det under førstebehandlingen, hvor fru Ebba Strange og jeg havde en diskussion om det. Det er spørgsmålet om, hvorvidt det var berettiget at fremføre nogle oplysninger fra en uge eller en måned til statistiske resultater med henblik på, hvordan det ville blive for et helt år. Jeg henviste dengang til, hvad vi til alle tider har gjort her i Folketinget. Vi gør det, når det drejer sig om arbejdsløshed, om betalingsbalance, om færdselslov og meget andet. Det har altid været en rimelig, tilfældig og fornuftig måde at fortælle på, hvordan situationen ser ud, når det er et helt år.

Det, statsministeren og jeg har gjort, er altså at henvise til, hvad der er sket i september måned. Vi har sagt – og det fremgår jo også af lovforslaget – at der i september måned var et antal, der svarede til 35.000–36.000 om året.

Da hr. Bernhard Baunsgaard kom hjem fra en udenlandsrejse, hørte han om dette, og han syntes, at det var skændigt, det, statsministeren og jeg havde sagt. Skændigt – det er en meget hård bemærkning; det leder næsten tanker hen på kedelige bestemmelser i straffeloven og lign., dette at optræde skændigt, og på statsministerens og egne vegne er jeg ked af, at hr. Bernhard Baunsgaard føler anledning til at karakterisere os på den måde. Når jeg tænker på, med hvilket vemod vi ser på, at hr. Bernhard Baunsgaard tager af

[Justitsministeren]

sted til udlandet og vi ikke har ham blandt os i enhver situation, havde jeg måske heller ikke ventet det. Men vi ved jo – det har digterne skrevet om til alle tider, f.eks. Holberg – at når nogen rejser udenlands, kan de få et særligt blik for det, der sker hjemme, af anden art end det sædvanlige.

Men er det nu så slemt, det, statsministeren og jeg har gjort? Ja, det er altså i overensstemmelse med, hvad vi gør på andre områder. Vi stod – hvilket blev stærkt bekræftet af Røde Kors – i en sådan situation, at vi ikke kunne give asylansøgere her i landet rimelige vilkår. Som der står i den gamle børnesang »Jeg har tre skibe liggende« – ja, der er næsten 3.000 mennesker om bord på disse skibe nede i Københavns Havn, og således kan vi jo sige mange ting om de vilkår, vi altså ikke kan give de asylansøgere, der kommer hertil, hvis noget sådant skulle fortsætte.

Jeg ved heller ikke, om hr. Bernhard Baunsgaard selv gør det bedre, når han så på grundlag af en forkert avismeddelelse siger, at der kommer 1.500 om året her til landet, og det gentog hr. Bernhard Baunsgaard i et yderligere indlæg. Det var altså på grundlag af en forkert oplysning, mens det, statsministeren og jeg har sagt, selvfølgelig er på grundlag af en rigtig oplysning. Der er vist intet grundlag for at gå nærmere ind på dette.

Jeg har tilbage kun en bemærkning om de to udtalelser, der er fremsat af flertallet, men hver for sig, henholdsvis af de fire regeringspartier og af Socialdemokratiet. Begge kommer ind på integrationsspørgsmålet, og det er jo noget, der interesserer os alle stærkt. Det interesserer i forbindelse med asylansøgere, og jeg er overbevist om, at det mindst lige så meget interesserer socialministeren og andre, der skal beskæftige sig med, hvad der skal ske med flygtningene her i landet i den kommende tid.

Regeringens politik er ganske klar. En del af vor flygtningepolitik, vor udlændingepolitik, er, at vi ønsker dem integreret i det danske samfund, og jeg mener, det er rigtigt, som vel både Socialdemokratiet og de fire regeringspartier har gjort det, at rejse spørgsmålet om, hvorvidt det sker på den rigtige måde.

Jeg har også hæftet mig stærkt ved det svar, som Røde Kors har givet på spørgsmål

16, hvor man med henvisning til den hollandske ordning peger på den institutionsanbringelse for en meget lang periode, vi har under de nuværende forhold: 18 måneder. Er den rigtig, når det kan medføre, at de, der har fået asyl, samlet bliver institutionsanbragt i op til 2–3 år? Jeg mener, og jeg tror, at socialministeren er ganske enig i, at de opfordringer, der her er kommet, må være noget, vi skal tage op til drøftelse i regeringen, nemlig om det ikke vil være rigtigt – og dér kommer jeg så mere ind på Socialdemokratiets tanker – at vi hurtigere får flygtningene ud i kommunerne, om det ikke er en bedre vej til integration. Så vil man interessere sig for, hvilke kommuner det skal være, under hvilke betingelser og lign., men jeg vil i hvert fald gerne sige, at den opfordring, der er kommet fra de fem partier og fra Røde Kors, vil vi gerne behandle positivt.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Nu er formanden jo ikke i salen, så justitsministeren kan ikke direkte få opklaret, hvad det var, formanden mente med sin meget alvorlige henstilling om, at medlemmerne tilbragte mere tid i salen, men jeg kan fortælle justitsministeren, at budskabet fra Folketingets formand er ikke: det er helt i orden, ærede medlemmer og ministre, at I undlader at passe jeres arbejde, forudsat at I befinder jer i salen!

Den kritik, jeg rettede mod justitsministeren i forbindelse med det berømte 11.16-telex, går ud på, at justitsministeren demonstrerede en rystende mangel på evne til at passe sit arbejde. Kl. 11.16 indløber der i Justitsministeriet et telex vedrørende et lovforslag, der er til behandling i Folketingets retsudvalg. Jeg tror, det har været ved halvfem-femtiden, at der blev stillet et samrådspørgsmål fra Folketingets retsudvalg: har ministeren modtaget en besked fra FN's Flygtningehøjkommissariat om det lovforslag, der er under behandling? Ministeren stiller ved halvsektiden og siger: nej, det ved jeg ikke noget om! Fra 11.16 til 17.30, mere end 6 timer! Jeg er fløjtende ligeglad med, om justitsministeren har siddet i salen eller han har været i Magasin. Det, jeg siger, er, at det er ikke en måde at passe sit arbejde på, og jeg er helt sikker på, Folketingets for-

[Tinning]

mand kan bekræfte, at henstillingen om, at vi er meget i salen, ikke skal forstås på den måde, at det nu er berettiget ikke at passe sit arbejde, når man bare sætter sig hened.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Når justitsministeren har arbejdet her i salen som minister eller som medlem eventuelt, men i særlig grad da som minister, så kan han ikke være andre steder, det burde være ganske klart. Det spørgsmål, hr. Tinning i stedet for burde have stillet, hvis han ville ind på denne sag, var, hvorfor justitsministeren ikke fik telexet i hænde i det øjeblik, han forberedte sig på at gå til samråd i udvalget. Men det er noget andet, vil jeg nok sige.

Jeg bad om ordet i anledning af justitsministerens udlægning af mine ord om, at jeg var forfærdet over, at spørgsmålet om vores forhold til de anbefalinger, vi selv har givet, ikke var stillet, og så udlagde justitsministeren det sådan, at jeg underkendte retsudvalgets medlemmers kvalitet. Aldeles ikke, men jeg sagde, dette havde været en meget hurtig behandling, og at det, der er sket i retsudvalget, naturligvis er, at medlemmerne ikke har haft tid til at gennemtænke dette lovforslag og stille det relevante spørgsmål: hvordan forholder dette lovforslag sig til de anbefalinger, vi har givet i denne sag? Det var det, jeg sagde, og ikke noget andet, og jeg beder om, at man ikke udlægger mine ord på en forkert måde.

Derefter vil jeg gerne sige, at justitsministeren var inde i betragtningen om problemerne omkring første asylland, og jeg må her sige, at jeg er enig med justitsministeren i, at vi er nødt til at foretage os noget, når første asylland ikke godkendes i al almindelighed. Det er jo derfor, vi så længe fra radikal side har forhandlet med justitsministeren. Det er derfor, vi fortsat – som jeg nu, jeg ved ikke hvor mange gange i dag, har haft lejlighed til at sige – er interesseret i at få drøftet disse ting.

Jeg ved godt, hvad der sker fra Vesttysklands side. De får så mange flere flygtninge, end vi gør, ikke pr. indbygger, men i absolutte tal, og de har mange flere, end vi nogen sinde har forestillet os at vi kunne få. Jeg ved godt, at de benytter lejligheden til at si-

ge, når vi har haft dem under behandling bare nogle få uger: nej tak, nu hører asylsøgeren til hos jer. Det er misbrug efter min opfattelse, og det vil jeg gerne være med til at hindre. Men der er en grænse, og grænsen går ved, at vi ikke svigter vore egne anbefalinger.

(Kort bemærkning).

Lenger (SF):

Det var ministerens bemærkninger om statistik, der fik mig til at bede om ordet. Ministeren siger, at det med at gange en dags begivenheder med 365 eller gange en uges begivenheder med 52, det gør vi også på alle andre områder, så det er der vel ikke noget slemt i. Men det gør vi netop ikke på alle andre områder, og vi gør det da i særdeleshed ikke på et af de områder, som ministeren nævnte. Han talte nemlig om arbejdsløsheden. Der har vi for længst fundet ud af, at den måde kan man ikke få et reelt billede af arbejdsløsheden på. Der bruger vi nogle sæsonkorrigerede tal. Hvis ministeren endelig ville have udtalt sig om virkningen på årsbasis af det antal flygtninge, der kom i sommer, kunne han have brugt nogle sæsonkorrigerede tal, og så skulle der ikke have lydt nogen som helst bebrejdelser. Det, vi ser i august og september i år, er på ingen som helst måde noget usædvanligt. Hvis vi f.eks. ser på den redegørelse, som ministeren kom med i Folketinget den 10. oktober 1984 – det står i spalte 381 – så vil vi se, at tallene for antallet af asylansøgere det år i månederne juni, juli, august og september er henholdsvis 186, 378, 404 og 540. Vi står altså med den situation hvert eneste år, og derfor er en stigning i antallet af asylansøgere et enkelt år i netop de måneder ikke noget udtryk for, at nu er antallet stærkt stigende. Derfor kunne ministeren, hvis han endelig ville have henholdt sig til, at sådan gør man på andre områder, have brugt nogle sæsonkorrigerede tal.

Jeg vil også citere noget andet, justitsministeren siger i samme redegørelse. Det står i spalte 376-377:

»Siden vedtagelsen af loven har Danmark oplevet en kraftig stigning i antallet af personer, der søger politisk asyl her i landet. I særdeleshed har situationen udviklet sig nærmest eksplosivt...« – da hed det ikke folke-

[Lønger]

vandring, da hed det eksplosivt - »... fra forårsmånederne og indtil i dag«.

Det er derfor, det altid er på dette tidspunkt af året, vi oplever justitsministeren og statsministeren og regeringen gå i aktion for at ændre den udlændingelov, som de hele tiden har været imod. Men hvis vi ser det over en 12 måneders periode, vil vi opleve, at der ikke er noget som helst usædvanligt i, at antallet af asylansøgere stiger i år i de måneder. Det har det også gjort de andre år.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg tror ikke, det har noget som helst formål at fortsætte den taldiskussion. Jeg har sagt - og det gælder også på arbejdsløhedsområdet, hvor jeg gentagne gange har set partier og medlemmer af Tinget sige, at det svarer til så og så meget om året - at vi har gjort nøjagtig det samme, som vi gør andre steder. Hr. Lønger har ingen garanti for, at det er sæsonudsving på bestemte tidspunkter.

Hvis hr. Lønger ser på månedstallene for de år, hvor vi har haft mange asylansøgere her i landet, har det jo vist sig, at der ikke kan forudsiges noget om, på hvilke tidspunkter der kommer mange, og på hvilke tidspunkter der kommer færre. Det er korrekt, det, der er sagt.

Så skal jeg bare sige - for det ligger mig noget på sinde, hvis andre medlemmer, hvad jeg ikke tror, skulle have samme opfattelse som hr. Tinning og ville rette bebrejdelser mod medlemmer eller ministre, fordi de har passet deres arbejde i salen, med den følge, at man siger: så har de overhovedet ikke passet deres arbejde - at så bliver det en fiasko for Folketinget, for så betyder det det samme som, at man ikke skal følge Folketingets formands kraftige henstillinger, som jeg synes er berettigede, og som jeg synes i allerhøjeste grad vedrører hele Folketingets placering og prestige. For hvis man kan gå rundt og sige til de 179 medlemmer, som opfylder det, de skal, ved at være til stede her i salen og følge forhandlingerne og tage ordet, når de mener, det er berettiget, at så er der et andet arbejde, de ikke passer, så siger man dermed, at folketingsarbejdet ikke er det primære, og det mener jeg det må være for et folketingsmedlem. Derfor synes jeg, det er helt galt - det er i øvrigt en mærkværdig form, hr. Tinning anvender - at komme med bebrejdelser,

når der notorisk i det pågældende tilfælde har foreligget opgaver her i salen, og jeg har det indtryk i respekt for Folketinget, at det først og fremmest er opgaverne her, jeg skal varetage.

Ja, og så må jeg selvfølgelig takke hr. Tinning for belæring. Jeg er ikke i tvivl om, at hr. Tinning ved alt om at passe et ministerium og passe et Folketing, og at vi andre ikke rigtig har kendskab til noget sådant. Det var jo en meget belærende tone, hr. Tinning anvendte over for mig.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Der bliver nu en sidste runde af korte bemærkninger før anden ordførerrunde.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Justitsministeren kommenterede kort i sit svar, hvordan man ville forholde sig over for kommunerne. Jeg synes ikke, det var tilstrækkeligt. Jeg kan forstå, at det er noget, de socialdemokratiske venner har fået ind i dette forslag, vel nok for at banke nogle i den socialdemokratiske folketingsgruppe på plads: at kommunerne skal pålægges at tage imod flygtninge.

Jeg vil godt høre fra justitsministeren: hvordan vil man bære sig ad med det; skal det være en henstilling ligesom den, der kom fra boligministeren om, at flygtninge skulle stilles forrest i boligkøen, eller skal det være i form af et forslag, eller hvordan har man tænkt sig at gå videre med det problem, som det åbenbart er blevet for regeringspartierne?

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jeg synes også, det er lidt pudsigt, at en ung venstresocialist med meget mindre anciennitet end justitsministeren skal forsøge at fortælle den siddende justitsminister, der vel egentlig er tingets nestor, hvordan man passer sit arbejde som minister. Det er fuldstændig rigtigt, det er i høj grad pudsigt, men det er dog altså åbenbart nødvendigt, og nu vil jeg skære det ud i pap.

Ministeren sad i Folketinget optaget af opgaver i folketingssalen; det synes jeg er rigtigt og godt, at ministeren gjorde det. Så stillede retsudvalget et samrådsspørgsmål:

[Tinning]

»Ministeren bedes oplyse, om der i anledning af lovforslaget på nuværende tidspunkt er kommet en henvendelse fra FN's Flygtningehøjkommissariat. I givet fald bedes ministeren tilstille udvalget eksemplarer af henvendelsen.«

Det, der så viste sig at være situationen, var, at justitsministeren kl. 17.30 fortæller Folketingets retsudvalg: nej, sådan en henvendelse er der ikke kommet. Den henvendelse indløb i Justitsministeriet kl. 11.16.

Det er så ikke min opgave at finde ud af, om det er en embedsmand, som er kommet til at lægge den hen under et eller andet ark, om det er justitsministeren, som har taget fejl af sin lommekalender og det dér telex, eller hvad det er, men det, jeg prøver at sige til justitsministeren, er, at det ikke er særlig svært; man giver en meddelelse i sit ministerium: ved I hvad, jeg sidderovre i folketingsalen, kommer der noget vigtigt, så kom over med det.

Og når man får sådan et samrådsspørgsmål, så ringer man over i sit ministerium: ved I hvad, der er et folketingsudvalg, der beder om dette her, er der kommet sådan noget? Så enkelt er det. Jeg ved ikke, hvad justitsministeren har gjort, og jeg er sådan set også ligeglad. Det, jeg kritiserer, er, at mere end 6 timer efter, at det dér telex er indløbet, sidder justitsministeren og fortæller Folketingets retsudvalg, at sådan en henvendelse har han ikke fået. Jämen det er uacceptabelt.

Så vil jeg også sige, at mit synspunkt er, at hvis en minister ikke er i stand til at besvare et samrådsspørgsmål, fordi sagen ikke er ordentligt undersøgt, fordi ministeren har været optaget i salen, så er det forståeligt. Jeg havde al mulig forståelse, hvis justitsministeren havde sagt: jeg vil godt lige have, vi udsætter mødet en halv time, for jeg må undersøge dette her ordentligt. Det er ikke det, det handler om, men det handler om, at når vi spørger en minister, om der er kommet et telex om en løbende sag, og det har ligget i mere end 6 timer og ministeren så siger nej, hvor er vi så henne? Og hvad sker der i øvrigt af den slags ting, vi aldrig hører om?

Ole Espersen (S):

Den sidste diskussion kunne være meget interessant, hvis hr. Tinning og andre, der deltog i den, mener, at ministeren har søgt

på nogen måde at undertrykke nogle oplysninger til retsudvalget. Hvis det kan antydes eller formodes, så synes jeg, situationen er parlamentarisk interessant, men jeg må erkende, at jeg har meget svært ved at se, at det skulle være tilfældet her.

Hr. Tinning spurgte – eller det lå i hr. Tinnings indlæg i hvert fald – om vi ikke ville stå i en bedre forhandlingssituation i forhold til de andre lande, hvis vi lod være med at gøre noget nu, for nu er der jo noget i gang, der er noget i gang i FN, og der er noget i gang i Europarådet osv.

Vi har nu i en årrække haft en flygtningelov af den karakter, som vi alle sammen kender. Den svarer til de henstillinger, FN's højkommissær kom med, og som ministeren sagde, er vi det eneste land, der også giver ret for de facto-flygtninge til at være her. Når Danmark har deltaget i den slags henstillinger til samtlige andre lande, er det ud fra et ønske om at få en retstilstand, der er den bedst mulige simpelt hen, og vi har fulgt denne henstilling i en årrække. De andre lande har endnu ikke gjort det, og det er åbenbart, at forudsætninger for henstillinger kan briste, kan ændres, hvis andre lande ikke vil være med, og det er min opfattelse, at det, vi nu gør – en ændring på en varighed af ét år, hvor vi tilkendegiver over for de andre lande, at nu er vi nødt til i denne 1 års periode at gøre sådan og sådan, og i øvrigt forlanger vi, at det internationale arbejde intensiveres – er at skabe os en bedre forhandlingsposition, end hvis vi blot sagde, at vi indtil videre fastholder den tilstand, vi har. Det er selvfølgelig et vurderings spørgsmål, men jeg mener i hvert fald ikke, at nogen med rette kan påstå, at vi svækker vores forhandlingsposition.

Hvad er det så, højkommissæren er betænkelig ved? Ja, hr. Bernhard Baunsgaard startede sit indlæg i dag med at henvise til nogle udtalelser i Berlingske Tidende fra højkommissæren. De er, hvis de er rigtigt citeret, desværre igen udtryk for nogle misforståelser. Der er ikke tale om, som der står, at afgørelsen af asylansøgningen vil blive baseret på en samtale med en politimand, som ikke kan have den fornødne ekspertise og indsigt i de komplicerede flygtningeforhold. Selvfølgelig kan en politimand ikke det, det er helt åbenbart. Selvfølgelig må en politimand lægge vægt på den vurdering, som Justitsministeriet har foretaget sammen med Dansk

[Ole Espersen]

Flygtningehjælp, sammen med højkommisæren, sammen med de andre organisationer, som er med inde i billedet. En politimand kan under ingen omstændigheder og må under ingen omstændigheder få den opgave at foretage en kompliceret vurdering af en enkeltpersons stilling.

Så siger hr. Tinning, at der kan ske ændringer i de andre lande, hvortil vi sender tilbage i øjeblikket. Det er fuldstændig rigtigt. Naturligvis kan der det. Der kan komme et militærkup, der kan komme en anden form for styre, som overtræder de humanitære regler. Det er da klart, det kan der også i dag, det er ikke noget nyt, den risiko vil man altid være i. Hvis man kun ville sende tilbage til lande, hvor der ikke forelå den risiko, så var der selvfølgelig ingen mulighed for at sende tilbage til ret mange lande, så jeg mener, at det, hr. Tinning dér påpeger, er en selvfølgelighed. Man vurderer, man må vurdere situationen, som den er i dag, og hurtigt revurdere den, hvis det viser sig nødvendigt, og naturligvis sørge for, at Dansk Flygtningehjælp kan få lejlighed til at bistå med en sådan revurdering, og den ret har Dansk Flygtningehjælp og skal Dansk Flygtningehjælp naturligvis have.

I øvrigt er det interessant at se på den henstilling, vi taler om, at det, højkommisærens repræsentant siger, er, at i forbindelse med en behandling af en asylansøgning bør der deltage en person, der repræsenterer Højkommisariatet. Det er jo rigtigt. Men det, vi foreslår her, er, at asylansøgninger fra personer, der befinder sig i sikre lande, kommer fra disse lande, og selvfølgelig kan de dér rette henvendelse til den danske ambassade eller et konsulat, og dér har de ret til en samtale med en repræsentant for højkommisæren. Asylansøgningen bliver ikke behandlet ved grænsen, og derfor er det ikke den situation, højkommisæren beskæftiger sig med.

Flygtningehjælpen har i adskillige tilfælde kunnet rette misforståelser, siger hr. Bernhard Baunsgaard, og det er rigtigt, og det skal de også kunne i fremtiden, og det vil de også kunne i fremtiden. Men de misforståelser, Flygtningehjælpen kan rette, har været af to forskellige slags. Der er de misforståelser, der går på vurderingen af en bestemt persons stilling i et bestemt land, en individuel persons stilling dér. Dér har Flygtningehjælpen

præcis den samme rolle som i dag, også når dette lovforslag er gennemført.

Den anden slags misforståelser, Flygtningehjælpen kan rette, er naturligvis de tilfælde, hvor ministeriet vurderer forholdene i et land forkert, men det er altså ikke afgørelser, der skal træffes fra konkret sag til konkret sag ved grænsen. Det skal afgøres generelt af ministeriet under de kauteler og betingelser, som jeg har nævnt.

Jeg skal slutte af med at sige, at vi nu får lejlighed til endnu en gang at behandle spørgsmålet i retsudvalget, at vi meget gerne dér vil have bekræftet igen, at politiet ikke får den opgave, den umulige opgave, den uforsvarlige opgave, det ville være at tage konkret stilling til en enkelt ansøgers risiko for forfølgelse i hjemlandet eller andre steder, hvor han måtte blive sendt hen.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Med hensyn til hr. Ole Espersens sidste bemærkning om, at det ikke er politiet, der skal træffe afgørelser, må jeg gøre opmærksom på, at bortset fra en enkelt bemærkning, som jeg tror bare var en fejltagelse, så er der ingen af os, der tror, at det er politiet, der skal afgøre det. Det står heller ikke i lovforslaget. Det er direktoratet, så det behøver vi såmænd ikke at spille tiden på i et retsudvalgsmøde. Der er andre væsentlige ting, vi skal tage op.

Angående Højkommisariatets henvendelse er det klart, at justitsministeren ikke behøver at harcelere over ordet henvendelse, for anden mulighed har Højkommisariatet ikke. De kan ikke andet end henvende sig, bede os om at overveje, om vi ikke kan gøre sådan og sådan, andet kan de ikke. De har ingen ret til at befale os noget som helst.

Hr. Ole Espersen siger, at nu behandles asylansøgninger på fuldstændig samme måde som før. Nej, det gør de ikke. Man overtræder også den anbefaling, der i Højkommisariatets telex er betegnet med XXX, og som i samlingen af anbefalinger har nr. 38, og her er henstillingen den, at så længe behandlingen af asylansøgerens sag finder sted, har han opholdstilladelse.

Jeg har ikke regnet den for så væsentlig – at der ville ske noget ved, at han har opholdt sig fortsat f.eks. i Vesttyskland – så den er

[Bernhard Baunsgaard]

jeg ikke gået meget ind på, men man må bare være klar over, at man også på det punkt overtræder det, vi selv har anbefalet.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Hr. Bernhard Baunsgaard siger, der er ikke nogen her i salen, der tror, at det er politimanden, der skal afgøre sagen. Jeg er glad for, at det er blevet fastslået. Men den artikel, hr. Bernhard Baunsgaard henviste mig til i morges, da vi startede, og som han sagde måtte gøre indtryk på mig, er baseret på den misforståelse. Og i øvrigt siger artiklen også, at det er uheldigt, at luftfartsselskaberne skal afgøre, om en person kan komme til Danmark eller ej. Det har jeg også tidligere sagt var en misforståelse. Den regel sætter vi ikke i kraft, før den har været behandlet i Folketinget.

Og så forstod jeg på det sidste, at hr. Bernhard Baunsgaard fortsat mener, at man skal have opholdstilladelse, så længe ens asylansøgning behandles, og det er jo altså det afgørende i lovforslaget. Hvis man er i et sikkert land, må man søge derfra, og så har man naturligvis ret til at sætte sig i forbindelse med FN's højkommisær, og det er vores ambassader i øvrigt instrueret om at man skal have ret til.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Sidste runde af korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Med hensyn til bemærkningerne fra Højkommisariatet i telexet med henvisning til den anbefaling, som den nuværende regering i 1983 på Danmarks vegne tiltrådte, og som drejer sig om ophold i landet, mens ens asylansøgning behandles, sagde jeg udtrykkelig: den lægger jeg ikke så meget vægt på selv, men man må erkende, at det er en overtrædelse af anbefalingen. Det er man nødt til at erkende, for det er det. Men jeg lægger ikke så meget vægt på, om vedkommende opholder sig i Hamburg eller i København eller i Århus, for jeg stoler på, at tyskerne også behandler den slags folk ordentligt.

Spørgsmålet om luftfartsselskaberne er jo også noget, telexet behandler, og jeg mener,

at man dog i det mindste må kunne kræve det, som man bruger i Canada, nemlig at luftfartsselskaberne tager en fotokopi af pas med visumansøgning for at godtgøre, at da vedkommende kom om bord i Forindien, var papirerne i rimelig orden. Det ville ikke være urimeligt, at vi forlangte det.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jeg skal blot understrege, at det her meget tydeligt illustrerer, hvor dybt uansvarligt det er at gøre det her på 10 dage. Flygtningehøjkommisariatet har en repræsentant for det nordiske område, som hr. Ole Espersen nu er gået i gang med at diskutere med via Berlingske Tidende, og så kan hr. Bernhard Baunsgaard deltage i debatten. Jeg synes, det er rystende. Hvorfor har vi et Flygtningehøjkommisariat? Hvorfor har vi en repræsentant for det nordiske område i Flygtningehøjkommisariatet?

Var det ikke rimeligt, at Folketingets retsudvalg gav sig tid til en ordentlig drøftelse af indvendingerne, til en udveksling af synspunkter? Ville det ikke være en mere ordentlig fremgangsmåde, at vi f.eks. gav os selv bare en uge eller to eller en måned til at finde ud af: hvad er de præcise indvendinger, de har fra Højkommisariatet, og hvad mener vi om dem? – i stedet for at vi med en så alvorlig sag som denne her, hvor der stadig hersker uklarheder – det gør der også, når vi er færdig med udvalgsarbejdet i dag – skal finde os i at diskutere indvendingerne fra Flygtningehøjkommisariatet på basis af en artikel i Berlingske Tidende eller for den sags skyld en hvilken som helst anden avis.

Jeg synes – og det er ikke noget, der bare gælder retsudvalgets medlemmer, det gælder hvert eneste folketingsmedlem – at det her må vi tage stilling til. Er det her en ordentlig måde at behandle en så alvorlig og omfattende sag og indvendinger fra et så centralt sted på? Det her er ikke en hvilken som helst hr. hvem ved jeg, som siger, han synes, der er nogle problemer med den her lovgivning. Det er FN's Højkommisariats repræsentant for området, og så tager hr. Ole Espersen en artikel fra Berlingeren og siger: hvad er det, han siger her, fætter? – og diskuterer det på den måde. Hvad er det for noget?

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Ja, det må man nok spørge om: hvad er det her for noget? Jeg er ikke begyndt at diskutere med Berlingske Tidende, men jeg har besvaret et spørgsmål fra hr. Bernhard Baunsgaard, der var baseret på Berlingske Tidende. Jeg diskuterer på grundlag af de henstillinger, der er kommet fra flygtningehøjkommissæren. Jeg diskuterer på grundlag af de telexmeddelelser, der kommer fra hans side, og de er fuldt tilstrækkelige for mig.

Jeg vil gerne sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at jeg deler fuldstændig hr. Bernhard Baunsgaards opfattelse af, at den asylansøgningsprocedure, vi nu foreslår, og som bl.a. består i, at en asylansøger i Vesttyskland får sin sag behandlet i Vesttyskland via f.eks. konsulatet i Hamburg, er tilfredsstillende, også efter vores mening.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Hr. Bjørn Elmquist for en kort bemærkning, og derefter går vi tilbage til ordfører-rækken.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Jeg synes også, at det rigtige grundlag at diskutere på er de telexer, som vi har fået fra Flygtningehøjkommissariatet, men når nu forskellige dagbladsartikler er ført ind i debatten, så vil jeg henholde mig til det, der står i dagbladet Information i dag, hvor man har talt med Jessen-Petersen, der er flygtningehøjkommissærens repræsentant i Skandinavien.

Han siger ifølge avisen: »... at den kommende lovændring ikke vil være en overtrædelse af konventionen i juridisk forstand«. Og så fortsætter han:

»Der er tale om nogle moralske værdier, der er udtrykt i de rekommandationer, som 41 lande, deriblandt Danmark, har været med til at vedtage. Og værdien af disse anbefalinger mindskes naturligvis, når landene ikke følger dem. Det er væsentligt at holde fast i, at der er visse principper, man må følge, når det gælder behandling af flygtninge.«

Så spørger avisen ham: »Overtræder Danmark efter din mening disse principper?« Og dér svarer han: »Det ligger på grænsen.«

Jeg vil fastholde det synspunkt, jeg havde under min ordførertale i første omgang: at vi er nu nået dertil, hvor der ikke kan være nogen uklarhed om reglerne, om de juridisk bindende konventioner og de henstillinger, der ligger i rekommandationerne. Nu må vi da være nået dertil, hvor hver enkelt på vort partis vegne og på vores vælgeres vegne kan stemme ja eller nej til de ændringsforslag, der ligger her.

Hagen Hagensen (KF):

Det er også mit indtryk, at vi er ved at nå til vejs ende med denne debat. Jeg har blot følt trang til at sige her fra talerstolen, at jeg tror, at der ikke var ét eneste ord blandt dem, hr. Ole Espersen har sagt her i dag, som jeg ikke også på mit partis vegne kan sige. Det er det, vi enes om at gøre denne gang. Og vi er så rede til at se på tingene igen, når det måtte vise sig, at forholdene ændrer sig.

Men jeg vil også gerne understrege én ting, der er helt væsentlig for mig, og det er – som det måske er fremgået af debatten – noget andet: der skal ingen behandling af asylansøgninger finde sted ved grænsen. Dér er det kun problemet: skal de ind i landet, eller skal de ikke? Asylansøgningen kan blive behandlet, mens nogle er her i landet, for andres vedkommende mens de søger udefra. Proceduren vil stort set være den samme. Sagen er blot, at man får adgang til at kunne afvise ved grænsen. Ingen behandling dér.

Jeg tror, det var hr. Bernhard Baunsgaard, der sagde, at Danmark overtræder noget af det, vi har været med til. Nej, det gør vi ikke. Det er et problem om, i hvilket omfang vi skal følge alle henstillinger, der har været. Men vi følger ganske nøje, hvad vi er gået ind på. Vi overtræder intet af det, vi har påtaget os.

Ebba Strange (SF):

Jeg er enig med hr. Bjørn Elmquist i, at det, vi står med nu, er i meget højere grad et moralsk, etisk problem, vi skal tage stilling til, end det er et juridisk problem. Og det er det selvfølgelig også for Folketingets medlemmer. Det kan være interessant at diskutere de forskellige juridiske spidsfindigheder. Jeg tror, de mange timer, vi efterhånden har brugt på dette lovforslag, for os, der har ar-

[Ebba Strange]

bejdet med det i hvert fald – gør det helt klart, hvad der ligger i det, og så er det alene et moralsk-politisk spørgsmål, om man vil sige ja eller nej. Og vi siger altså nej.

Det er jo rigtigt, at politiet selvfølgelig ikke skal behandle asylansøgninger ved grænsen. Det er der dog ingen der finder på at foreslå i Folketinget. Nej, de skal bare sige: nej, I kan ikke komme ind! Det er det, de skal sige, og det gør de så. Og så har man diskuteret, især hr. Ole Espersen – nogle gange, når jeg sådan sad og faldt lidt hen, for det har jo været en lang dag allerede, så troede jeg, hr. Ole Espersen var blevet justitsminister igen, sådan svarede han næsten. Men jeg håber, justitsministeren og hr. Ole Espersen kan finde ud af at fordele opgaverne mellem sig.

Både justitsministeren og hr. Ole Espersen var i hvert fald inde på spørgsmålet om en vurdering af den forhandlingssituation, Danmark står i over for de andre lande med det, vi nu foretager os. Og hr. Ole Espersen og justitsministeren vurderer altså, at Danmark nu står i en bedre forhandlingsposition, efter at Folketingets flertal i morgen har stemt disse forringelser af udlændingeloven igennem. Efter min opfattelse er det en fejlagtig vurdering, eller jeg skal sige det på en anden måde: jeg vurderer det anderledes. Jeg vurderer det sådan, at Danmark ville have stået i en væsentlig stærkere forhandlingsposition, hvis vi havde kunnet sige til de andre lande: vi har opretholdt vores udlændingelov, for vi synes, det er den rigtige udlændingelov. Vi synes, vores flygtningebestemmelser er dem, I andre skulle prøve at følge. Så kunne man have brugt denne lovændring, som jo kunne have ligget på bordet; så kunne vi have færdigbehandlet den om 14 dage eller 3 uger. Der sker jo ingen katastrofe ved at vente. Så kunne man eventuelt have brugt den som en trussel og sagt: hvis I nu slet ikke giver jer, så vedtager vi det her.

Men jeg tror virkelig, man har forringet sin forhandlingsposition, for nu kan man sige dernede: nå ja, men dér kan I selv se, ikke engang Danmark kan opretholde sin liberale flygtningelov, så det kan vi andre også lige så godt opgive. Det er min vurdering af det.

Når justitsministeren siger, at vi er det eneste land, der har anerkendt førsteasylsreglen, så er det jo netop humlen, så er

det jo dér, man fra administrationens side, fra ministeriets side, fra regeringens side skal tage fat og sige: hvordan får vi skabt en fælles førsteasylsregulering blandt de lande, som det her handler om, for selvfølgelig er den kun noget værd, hvis vi er mange, der har den samme vurdering af, hvad førsteasylsreguleringen gælder.

Både hr. Hagen Hagensen og hr. Ole Espersen og måske også andre har været inde på, at loven skal ændres igen om et år. Jeg tror, vi er nogle, der vil gå med meget stor spænding i løbet af det næste år og tænke: gad vide, hvad den så skal ændres til? Det var et meget stort arbejde at lave 1983-loven, det ved alle vi, der deltog i det, og det er gået meget hurtigt at foretage de ændringer, som for asylansøgerne og flygtningene i verden betyder temmelig meget. Jeg er spændt på, hvordan man vil lave en lovændring, og i hvilken retning den vil gå om et år, men selvfølgelig skal vi følge det nøje.

Fru Pia Kjærsgaard sagde, at befolkningen ikke ville finde sig i, at vi har den udlændingelov, vi har, det er Fremskridtspartiet jo bl.a. garant for, og fru Pia Kjærsgaard var tilfreds med, at det, der skete nu, i hvert fald var et lille skridt i den rigtige retning. Jeg vil sige, at det egentlig er lidt mærkeligt, når et parti som Fremskridtspartiet nu har tordnet mod denne udlændingelov lige så længe, den har eksisteret, og virkelig mener at have hele den danske befolkning bag sig, at det slet ikke giver sig noget som helst udslag i meningsmålingerne, som dog foretages ret jævnlige.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Det er korrekt, at Fremskridtspartiet har tordnet mod flygtningeloven og med god grund, og som jeg sagde i min ordførertale, skal Socialdemokratiet da bestemt ikke have utak for, at man nu er begyndt at bevæge sig henimod Fremskridtspartiets synspunkter, det er vi da naturligvis kun glade for, og vi er også glade for, at det er en enig socialdemokratisk folketingsgruppe, der i morgen stemmer ja til denne lille ændring, der nu skal ske på flygtningeområdet.

Men når fru Ebba Strange så fremfører, at det ikke giver sig udslag i meningsmålingerne – det nævnte hr. Ole Espersen også forle-

[Pia Kjærsgaard]

den dag – må jeg endnu en gang sige, at det er, fordi visse af de borgerlige regeringspartiers medlemmer har givet udtryk for noget andet over for befolkningen end det, de har stemt for i salen. Der er givetvis mange i befolkningen, der tror, at det kun er Socialdemokratiet, SF, VS og de Radikale, der står bag den tåbelov, som man vedtog til ikrafttræden den 1. oktober 1983. Både medlemmer fra Konservative, Venstre og CD har udtalt sig stærkt kritisk om flygtningeloven i pressen, men de har bare stemt anderledes i salen, og det er da naturligt, at når man giver udtryk for noget andet over for befolkningen og i pressen end det, man står for i Folketinget, så bliver befolkningen desværre vildledt. Det kalder jeg altså bare hykleri, men der er desværre visse hyklere her i Folketinget. Hvis man er imod en lov, må man stemme imod i stedet for bare at kritisere den i indlæg og læserbreve, det er da i hvert fald ærligt, og det har Fremskridtspartiet gjort lige fra første færd. Man kan ikke stemme for én ting og så give udtryk for noget andet, men det kunne godt være noget af grunden til, at det ikke, som fru Ebba Strange siger, giver sig udslag i meningsmålingerne.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg forstod fru Pia Kjærsgaards indlæg på den måde, at hun var lidt ked af, at visse andre partier havde taget medvinden fra Fremskridtspartiet ved selv at antage det standpunkt, de har. Jeg synes nu heldigvis ikke, at de er gået så langt, men der er nok noget om det alligevel.

Jeg vil gerne give en stærk understregning til ordene om, at dette ikke er en diskussion om juridiske finesser. Sådan har jeg ikke opfattet den, men jeg har på fornemmelsen, at mange af Folketingets medlemmer tror, at det er jura, det drejer sig om. For mig er det en holdningsdiskussion, for spørgsmålet er, om vi skal søge at skabe et internationalt retssamfund, sådan at hvis der er lande, hvor man af en eller anden grund fratager et menneske alle rettigheder, så skal der dog være andre steder, hvor dette menneske kan finde ly og asyl. Derfor er det for Det Radikale Venstre først og fremmest en holdningsdiskussion, det er en kamp, som vi vil fortsætte, som jeg mener vi altid har ført for, at mennesker er mennesker, uanset om de er født

det ene eller det andet sted, om deres hudfarve er mere eller mindre hvid eller mørk, om deres religion er det ene eller det andet. Det er derfor, denne diskussion er væsentlig, og det er derfor, jeg finder, at vi ikke burde have hastebehandlet dette forslag, og hvis det støder nogen, så vil jeg sige: behandlet dette forslag så hurtigt. Der skulle være mere tid til det.

Jeg vil derefter gerne sige lidt om vores flygtningepolitik. Efter min mening er det endnu ikke 3 år efter, at vi har vedtaget vores flygtningelov, lykkedes at få skabt blot rammerne om dansk flygtningepolitik. Man bliver forfærdet, når man en måned oplever en stor eller større tilstrømning af flygtninge, og så begynder man straks at gange med 12, hvilket er urimeligt; det kan ikke sammenlignes med, at man ganger, når man får et arbejdsløshedstal, for dér ved man ganske nøje, hvordan det skal sæsonkorrigeres.

Så regner man ud, at nu bliver det 5.000, nu bliver det 10.000, nu bliver det 25.000. Det bliver det aldrig med de tal, der hidtil har været.

Men var det ikke på tide, at dette Folketing gjorde op med sig selv og sagde, at sådan som verden nu engang er indrettet, så er der en vis mulighed for, at der vil være mellem 5.000 og 10.000, der skal behandles om året, og at vi derfor tager stilling ud fra det, hvis vi ønsker at skabe et internationalt retssamfund og Danmark skal være medlem af det?

Så har der været tale om fra forskellig side, bl.a. fra justitsministerens side, at man skulle forhandle internationalt, og jeg har også lagt mærke til, at vores udenrigsminister har behandlet spørgsmålet i FN, men dér, hvor man først og fremmest skulle forhandle, har man ikke taget initiativ fra dansk side. Der må dog være noget indhold i De Europæiske Fællesskaber og Europarådet, og det er dér, man skal tage diskussionen op. Jeg gør opmærksom på, at sammenligner man verdensdelene internationalt, så har Europa en særdeles beklagelsesværdig indstilling til flygtninge. Vi har kunnet sende vore bekvemmelighedsflygtninge til andre lande. Jeg kan minde om, at Danmark i 1880'erne, i 1930'erne og i 1940'erne sendte bekvemmelighedsflygtninge til Argentina. Det var jo bekvemmelighedsflygtninge. De regnede med, at de fik det bedre i det nye land. Og Europa

[Bernhard Baunsgaard]

vil ikke engang tage mod de rigtige flygtninge!

Vi kan se på, hvor det er, verdens 18 millioner flygtninge befinder sig: hver tredje indbygger i Sudan er flygtning; der er halvdelen million afghanere i Pakistan, i et fattigt land som Pakistan; og så råber Europa op, hvis der kommer et antal på 100.000 eller 125.000 på årsbasis til Europa. Det rige Europa kan ikke engang påtage sig det. Det er den diskussion, man fra regeringens side har forsømt at rejse, for så meget indhold må der dog være i De Europæiske Fællesskaber, at man forstår, at det er en fælles europæisk opgave. Tag det dog op de relevante steder og hold så op med at holde pæne skåltaler i FN, før det andet er i orden!

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg tror nok, efter hvad hr. Bernhard Baunsgaard sagde, at vi skulle være kede af, at regeringspartierne havde taget medvinden fra os. Det er vi i og for sig ikke spor kede af. Der er da godt nok et gammelt ord, der hedder: »Ære den, der æres bør«. Men vi er sådan set ligeglade med ophavsretten, og så længe et forslag bliver drejet bare en lillebitte smule hen imod vores ønsker, vil Fremskridtspartiet naturligvis stemme for. Ethvert skridt i den rigtige retning vil vi da naturligvis stemme for.

Men vi vil fortsat være meget opmærksomme på, hvad der sker på flygtningeområdet, og når fru Ebba Strange allerede på nuværende tidspunkt taler om, at man skal ændre loven igen om et års tid, så kan vi igen henvise til vore ordførertaler, som vi har holdt på nuværende tidspunkt, og sige: det er nu en gang ikke nok, hvis man vil ændre den om et års tid til en strammere lovgivning, for det, der er tale om nu, er, at vi nok får det folketingsvalg, som alle går og venter på, inden for det næste års tid. Og jeg er da meget mistænksom over for, om det er derfor, man prøver på at foretage sig noget nu på nuværende tidspunkt.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil gerne gøre en enkelt bemærkning til fru Pia Kjærsgaard, og det er den, at jeg har i mange artikler forsvaret udlændingeloven af 1983 og også de to ændringer, vi ved-

tog i 1985. Jeg tror ikke, fru Pia Kjærsgaard kan finde nogen udtalelser af mig, som Fremskridtspartiet kan bruge i deres hetz mod flygtninge.

Så var fru Ebba Strange inde på det moralske i flygtningedebatten. Der er to ting, der har været væsentlige for mig. Det første er ligestillingen af konventions- og de facto-flygtninge, hvor der er hel ligestilling, sådan som der også er i 1983-loven. Jeg synes, det havde været vældig uheldigt, hvis der havde været nogle polakker f.eks., som fik en ringere stilling. Det er ikke tilfældet.

Det andet, jeg vil nævne, er den moralske vurdering, som jeg er helt enig i. Vi skal kun tilbagevise til en faktisk tryghedssituation.

Så vil jeg gerne tilføje, at jeg mener, at Danmark fortsat skal tage imod flygtninge og fortsat skal være med til at tage sin del af den forpligtelse, vi har. Jeg er meget enig i det, hr. Bernhard Baunsgaard sagde: de flygtninge, som kommer til Europa, må modtages i lande, som giver reel tryghed, men vi har ikke været gode nok til at få den rigtige fordeling, og de forhandlinger, der er ført, skal bestemt intensiveres både i nordisk sammenhæng, i EF-sammenhæng, i Europarådssammenhæng og i FN-sammenhæng. Jeg mener ikke, der her er nogen modsætning til at intensivere forhandlingerne, men man må samtidig tage højde for den situation, at er man i en faktisk tryghedssituation, så er det dér, ens sag skal behandles, og jeg mener, det er moralsk forsvarligt at fastholde en afvisning, når der foreligger en faktisk tryghedssituation. Noget andet var, hvis man sendte tilbage til forfølgelseslandet; så havde der ikke foreligget den faktiske tryghedssituation, men det er ikke tilfældet.

Tinning (VS):

Og så er vi rundt nok en gang, jo, det er! Problemet med formuleringen i ændringsforslag nr. 2 er jo, at den kun taler om forfølgelse i konventionens forstand, og når hr. Kofod-Svendsen taler om, at vi har bevaret ligestillingen mellem konventionsflygtninge og de facto-flygtninge, så kan det være meget rigtigt, men det, som er vigtigt, er, at der ikke er nogen ligestilling mellem de begreber, når vi diskuterer afvisning. Jeg vil godt give et konkret eksempel, så vi kan få mere fat om det.

[Tinning]

Hr. Kofod-Svendsen siger: det må ikke være sådan, at der er nogle, der bliver afvist til et land, hvor det viser sig, at de ikke befinder sig i en faktisk tryghedssituation.

En faktisk tryghedssituation må være en situation, hvor man ikke er udsat for forfølgelse – det er klart, at vi ikke kan gardere os imod almindelig kriminalitet og sådan noget, men altså ikke udsat for forfølgelse fra myndigheder eller fra rivaliserende militser, eller hvad der ellers kan være tale om i de dér forskellige områder.

Hvis jeg har forstået forslaget rigtigt, så er det sådan, at hvis der er en person, der rejser fra Sri Lanka over Indien til Danmark, står ved grænsen, så vil vedkommende blive afvist, fordi Indien vil stå på den liste, man har, og det er, fordi vi ved, at Indien ikke refuterer folk, dvs. de sender dem ikke tilbage, og de vil heller ikke, hvis der kommer én fra Sri Lanka tilbage fra Danmark, sende vedkommende videre, men det er faktisk sådan, at i dag er der uenighed om, om man befinder sig i en faktisk tryghedssituation, hvis man er fra Sri Lanka og befinder sig i Indien. Jeg tror, jeg kan sige, at der er enighed om, at man ikke bliver sendt tilbage, men det er bestemt sådan, at der er uenighed om, om vi bare over en bank kan sende folk fra Sri Lanka tilbage til Indien.

Det er præcis derfor – som vi også har fået oplyst i et af svarene – at man foretager en individuel vurdering i samråd med Udenrigsministeriet hver gang.

Det er ét eksempel. Nu kan vi undersøge det mellem anden og tredje behandling, men jeg tror, lovforslaget skal læses på den måde, at de vil blive sendt tilbage, og det er også muligt at finde dokumentation i løbet af i dag og i morgen for, at nogle af dem så vil blive udsat for forfølgelse, hvor uhyggeligt det end er. Vi har stadig væk kun haft 10 dage til lovforslaget. Det kan jo godt være, der er andre ting i det, vi ikke har opdaget endnu, andre situationer, vi ikke er i stand til at tænke igennem. Jeg tror, der er megen klarhed hos ordførerne, som fru Ebba Strange var inde på, over, hvad det er, der står, men jeg tror, der er megen uklarhed om, hvad der kommer til at ske, altså hvad der bliver den faktiske virkning, når det bliver vedtaget. Det skal vi snakke mere om, men jeg vil i hvert fald forfølge eksemplet med

dem fra Sri Lanka, der via Indien kommer til Danmark.

Det andet hovedpunkt var det, hr. Ole Espersen kaldte en selvfølgelighed – det bliver det ikke bedre af – det er, at der netop tit sker ændringer fra dag til dag i de lande eller de områder, hvortil vi afviser folk, hvor vi altså med denne her procedure risikerer at afvise folk, fordi vores vidensgrundlag simpelt hen ikke er godt nok. Vores viden om, hvad der rører sig i de dér områder, er ikke god nok. Røde Kors, Flygtningehjælpen, Højkommisariatet, Udenrigsministeriet, Justitsministeriet, det er ikke tilstrækkelig klart for alle de instanser, hvad der foregår i de pågældende områder. Så risikerer vi at afvise til forfølgelse. Det er stadig væk et andet problem.

Jeg må gentage noget, fordi jeg synes, at det er rystende. Det store flertal af Folketingets medlemmer er optaget af kartoffelkuren: hvor meget skal vi betale af vores forbrugslån? Hvor meget skal vælgerne betale af forbrugslån? Kan man købe et stereoanlæg over tre måneder, eller hvad kan man? Alt imens alle med megen ret, mener jeg, er optaget af det, sidder Folketingets retsudvalg – justitsministeren siger oven i købet, og det er jo rigtigt nok, at allerede i søndags så det ud, som om det var ved at være på plads, forslaget blev fremsat 7. oktober 1986 – i noget, der ligner en uge, og reviderer udlændingeloven og har i dag anden behandling og har tredje behandling i morgen. Men det er stadig væk ikke sikkert, bare for ordførerne: hvad betyder det her? Er der stadig en risiko for at afvise folk til noget, som ikke er en faktisk tryghedssituation? Ja, det er der.

Jeg synes, det er rystende, at i en situation, hvor alle Folketingets øvrige medlemmer af meget gode grunde ikke har haft mulighed for alvor at studere de her sager, skal det bare hastes igennem.

Vi bruger sely meget den praksis i vores gruppe – vi er også pisket til det, så få som vi er – at vi meget langt hen ad vejen læner vores hoved til en ordfører. Det er klart, det er vi nødt til, det ved vi alle. Men der er alligevel sager, der er så afgørende og så vidtrækkende, at det er et rimeligt etisk og moralsk krav og en rimelig etisk og moralsk forventning, at vi får lejlighed til selv at undersøge, hvad det drejer sig om, og selv tage stilling. Det har de af Folketingets medlem-

[Tinning]

mer, som ikke sidder i retsudvalget, ikke haft lejlighed til.

Jeg synes, det er rystende, hvis et flertal insisterer på at gøre det her færdigt i morgen, når vi står i dag og ikke ved, hvad de faktiske følger bliver.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

Det, jeg gerne vil kommentere, er, at hr. Tinning nævner det andet problem, at vi ikke ved nok. Det er jo ikke et nyt problem. Det er faktisk et problem, både direktoratet og Flygtningesnævnet i dag står over for, og hvor der kommer nye situationer. Hvis man er uhyre grundig, så får man en voldsom kø, og det skaber frustrationer for dem, der er i den lange kø.

Jeg kan ikke finde en 100 pct. skudsikker løsning på det problem, som også er et problem i dag, andet end at vi må satse maksimalt på at have en viden, der er så up to date som overhovedet muligt.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jamen hr. Kofod-Svendsen har da ret i, at der også i dag er megen usikkerhed og megen mangel på viden. Jeg synes heller ikke, det her er en sag, som er tjent med, at nogle af os foregiver, at vi ligger inde med en eller anden smart løsning, der klarer alle problemer.

Men der er dog det i dag – det sker desværre ikke altid, der sker også udvisninger på galt grundlag – at de asylansøgere, hvor vi måske er i tvivl, mange af dem lukker vi ind, er i Danmark trods alt, mens vi undersøger og prøver at få nogle bedre oplysninger. Der sker alligevel fejl, det er rigtigt, men situationen i dag er dog den, at mange af dem er i Danmark.

Det, vi nu snakker om, er en situation, hvor der i løbet af 48 timer skal træffes en afgørelse ved grænsen ud fra eksisterende materiale. Nu nævnte jeg et eksempel med folk fra Sri Lanka. Hvis vi sender dem tilbage til Indien, vil de være i en faktisk trykssituation. Der kan være andre eksempler, som viser sig hen ad vejen, hvor problemet er, at først når vi har fået eksempler på, at vi tog fejl, kan vi rette. Det mener jeg ikke

er så stort et problem, så længe folkene er her i landet, men det er sandelig et problem, hvis der ved vores afvisning og selvfølgelig også det, andre lande foretager sig, det er klart, gøres fejl, uden at vi er i stand til at rette det. Jeg tror stadig væk, vi er enige om hensigten, men der er en afgørende forskel på, om de er her i landet eller vi afviser dem og bagefter opdager, at det var en fejl.

Jeg har ikke haft tid til at undersøge det ordentligt, men jeg har da lagt mærke til i den offentlige debat, at nogle hævder, at man i Sverige har opereret med et system, der ligner det, vi nu er ved at indføre, og meget kritik skulle være rettet lige præcis mod det her punkt, nemlig at der er for mange fejl, og det er også Højkommissariatets synspunkt.

Jeg ved ikke, om det er rigtigt, jeg har som sagt ikke haft tid til at undersøge det – der er grænser for, hvad vi kan nå. Det burde vi også, synes jeg, have mulighed for at finde ud af. Er det også en and i debatten, eller er det rigtigt? Eller hvad er det? Men problemet er der endnu, og det bliver faktisk værre, sammenlignet med den situation, vi har i dag.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

Det er en meget kort bemærkning til hr. Tinning. Selv om man er i en trykssituation i Danmark, kan der jo inden for det sidste døgn, hvor sagen bliver endeligt afgjort, ske en total forværring, som man ikke har fået check på, så den principielle mulighed for fejl er også til stede i dag. Det synes jeg lige så godt man klart kan vedstå, og derfor synes jeg ikke, det er et argument i sig selv mod den ændring, for i begge tilfælde kan ændringen ske netop i det tidsrum, hvor afgørelsen sker.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Den sidste korte bemærkning til hr. Tinning.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Det sidste har hr. Kofod-Svendsen helt ret i, det vil jeg gerne klart vedstå.

[Tinning]

Det, der så bliver tilbage, er, at i dag – der sker stadig fejl, der er måske forhold, der ændrer sig, lige når udvisningen sker – har vi dog mulighed for at sige: nu indstiller vi behandlingen af denne type ansøgninger et stykke tid. Det var, hvad man faktisk gjorde med sunnimuslimerne, som man overvejede at sende tilbage til Libanon. Det gjorde man nogle måneder og sagde: nu indstiller vi behandlingen af den type sager, for vi skal lige have undersøgt denne tvivl.

Hr. Kofod-Svendsen, det bliver nu ikke muligt. Så kan man sige: jo, det bliver muligt lidt senere, for når vi er i tvivl, kan vi lukke dem ind – ikke sandt? Men igen sker der altså en forskydning, for hvornår viser den usikkerhed sig?

Jeg påstår ikke, at systemet i dag er fejlfrit, overhovedet ikke, men jeg påstår, at det bliver værre med det, vi får, og at vi kommer til at afvise til forfølgelse. Det er jo det, der er så forfærdeligt, og det er det, som gør det endnu mere forfærdeligt at høre hr. Kofod-Svendsen sige: det har aldrig været vores mening, og det har vi aldrig villet. Men vi ved, at det kommer til at ske, og så stemmer man måske for i morgen. Det er det, jeg siger.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1–3, § 1, således ændret, og §§ 2–5 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 26:

Forslag til lov for Grønland om el, vand og varme, brandvæsen, havne, veje, telekommunikation m.v.

Af ministeren for Grønland (Tom Høyem).
(Fremsat 8/10 86).

Samme med denne sag foretoges de under punkterne 5 og 6 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 27:

Forslag til lov for Grønland om boligforsyning, boligstøtte, leje af boliger m.v.

Af ministeren for Grønland (Tom Høyem).
(Fremsat 8/10 86).

6) Første behandling af lovforslag nr. L 28:

Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til Grønlands hjemmestyre og de grønlandske kommuner.

Af ministeren for Grønland (Tom Høyem).
(Fremsat 8/10 86).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Tove Lindbo Larsen (S):

Det er min opfattelse, at der skrives lidt historie, hver gang et sagsområde overflyttes fra Danmark til Grønlands hjemmestyre. Overdragelsen af flere sagsområder er gået hurtigere, end man forestillede sig i 1978, da betænkningen om hjemmestyre i Grønland blev skrevet. Det har været grønlændernes ønske, og jeg mener, at det er god dansk politik at følge dette ønske, hvad § 7 i hjemmestyreloven åbner mulighed for via dansk lovgivning.

I dag står vi med lovforslag om overdragelse af GTO, Grønlands Tekniske Organisation, og de dertil knyttede opgaver som forsyning med el, vand og varme, havne, veje, telekommunikation m.v. Samtidig ønskes boligområdet overdraget, inklusive landsplanopgaverne, som det er angivet i lovforslag nr. L 29. Det er naturligvis ikke så enkelt at flytte disse store områder. Det drejer sig ikke blot om at trykke nyt brevpapir.

GTO er en stor organisation, der har haft overordentlig stor betydning for teknologiens fremdrift i Grønland. Det var en stor omvæltning, da elværkerne skød op, da vand